

Bruksela, 29 listopada 2018 r.
(OR. en)

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2018/0227(COD)

14488/1/18
REV 1

TELECOM 419	CYBER 289
AUDIO 104	JAI 1165
CULT 149	DIGIT 231
EDUC 435	DATAPROTECT 253
COMPET 794	DAPIX 356
RECH 498	FREMP 202
IND 358	RELEX 985
MI 859	CADREFIN 369
ESPACE 68	CODEC 2052

NOTA

Od:	Prezydencja
Do:	Rada
Nr poprz. dok.:	12705/18, 13243/18, 13467/18, 14262/18
Nr dok. Kom.:	10167/18 + ADD 1, ADD2, ADD 3
Dotyczy:	Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego program „Cyfrowa Europa” na lata 2021–2027 – Częściowe podejście ogólne

I. WPROWADZENIE

1. 6 czerwca 2018 r. Komisja przyjęła wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego program „Cyfrowa Europa” na lata 2021–2027¹. Jest to jeden z wniosków powiązanych z wieloletnimi ramami finansowymi (zwanymi dalej: MFF), stanowiący część rozdziału „Jednolity rynek, innowacje i gospodarka cyfrowa”.

¹ Dok. 10167/18 + ADD 1.

2. Celem wniosku jest ustanowienie instrumentu finansowania w celu osiągnięcia maksymalnych, płynących z transformacji cyfrowej, korzyści dla unijnych obywateli, przedsiębiorstw i administracji publicznej, w szczególności poprzez wzmacnianie cyfrowych zdolności UE w pięciu kluczowych obszarach (zwanymi „celami szczegółowymi”): obliczenia wielkiej skali, sztuczna inteligencja, cyberbezpieczeństwo i zaufanie, zaawansowane umiejętności cyfrowe oraz wdrażanie, optymalne wykorzystanie zdolności cyfrowych i interoperacyjność. Proponowana łączna pula środków finansowych wynosi 9,2 mld EUR.
3. Komisją przedmiotowo właściwą w Parlamencie Europejskim jest Komisja Przemysłu, Badań Naukowych i Energii (ITRE), a na sprawozdawczynię wyznaczono Angelikę Mlinar (ALDE, Austria). Komisja przeprowadziła głosowanie nad projektem swojego sprawozdania 21 listopada 2018 r. Głosowanie na sesji plenarnej odbędzie się podczas jednej z nadchodzących sesji.
4. Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny przyjął opinię 17 października 2018 r.

II. PRACE W RADZIE

5. Komisja przedstawiła wniosek i towarzyszącą mu ocenę skutków Grupy Roboczej ds. Telekomunikacji i Społeczeństwa Informacyjnego w lipcu 2018 r.
6. W odniesieniu do oceny skutków delegacje były zasadniczo zdania, że jest to dobra analiza stanowiąca odpowiednie uzasadnienie wniosku Komisji. Niektóre delegacje stwierdziły, że w ocenie skutków nie było wystarczających informacji na temat możliwych kosztów wdrożenia i współfinansowania przez państwa członkowskie. Prosiły również o wyjaśnienia dotyczące ewentualnego powielania się lub synergii z innymi podobnymi programami, by uzyskać pełny, ogólny obraz wszystkich stosownych programów sektorowych w dziedzinie cyfrowej. Ogólnie wyrażono prośbę o przedstawienie jaśniejszego modelu zarządzania. Niektóre delegacje chciałyby otrzymać bardziej dogłębne analizy dotyczące wpływu na MŚP. Zgłaszano również wątpliwości w związku z istniejącymi i nowo tworzonymi centrami innowacji cyfrowych.

7. Analiza wniosku przez grupę roboczą rozpoczęła się we wrześniu 2018 r. i od tego czasu wniosek był szczegółowo omawiany na kilku posiedzeniach; podstawą dyskusji były kolejne kompromisowe wersje tekstu² przygotowane przez prezydencję. Delegacje ogólnie z zadowoleniem przyjęły wniosek Komisji, ale postawiły szereg pytań, poprosiły o dodatkowe informacje, wyjaśnienia i zgłosiły wątpliwości, które zostały następnie uwzględnione w kompromisowych tekstach prezydencji. W wyniku dyskusji na szczeblu grupy roboczej prezydencja uwzględniła szereg poprawek; dotyczyły one szczególnie następujących kwestii:

- zmieniono definicje europejskich centrów innowacji cyfrowych i zaawansowanych umiejętności cyfrowych oraz dodano 3 nowe definicje;
- poprawiono tekst na temat poszczególnych celów szczegółowych;
- dodano bardziej szczegółowe przepisy dotyczące wdrażania i zarządzania programem, w tym informacje, które z celów szczegółowych będą wdrażane w ramach zarządzania bezpośredniego a które poprzez zarządzenie pośrednie oraz sprecyzowano, że programy prac podlegające zarządzaniu bezpośredniemu będą przyjmowane w drodze aktów wykonawczych;
- wyjaśniono proces wyznaczania/wyboru europejskich centrów innowacji cyfrowych i kryteria tego procesu;
- dokonano zmian w zakresie wskaźników wykorzystywanych do monitorowania realizacji programu.

8. Bazując na postępach osiągniętych na szczeblu grupy roboczej, prezydencja zaproponuje przyjęcie częściowego podejścia ogólnego na posiedzeniu Rady TTE 4 grudnia. Tekst częściowego podejścia ogólnego przedstawiono w załączniku do niniejszej noty. Następujące elementy (ujęte w załączniku w nawiasy kwadratowe) zostały wyłączone z zakresu częściowego podejścia ogólnego:

² Dok. 12705/18, 13243/18, 13467/18, 14262/18.

- art. 6 ust. 1 lit. c), d) i e), część motywu 22 i art. 6 ust. 2 odnoszące się do celu szczegółowego „cyberbezpieczeństwo”, w oczekiwaniu na dyskusje na forum innych organów przygotowawczych Rady w sprawie rozporządzenia ustanawiającego Europejskie Centrum Kompetencji w dziedzinie Cyberbezpieczeństwa w kwestiach Przemysłu, Technologii i Badań Naukowych oraz sieć krajowych ośrodków koordynacji³;
- odwołanie, w art. 15 dotyczącym partnerstwa europejskiego, do procesu planowania strategicznego między Komisją a państwami członkowskimi zgodnie z programem „Horyzont Europa”, w oczekiwaniu na dyskusje na forum innych organów przygotowawczych Rady dotyczące rozporządzenia w sprawie programu „Horyzont Europa”⁴;
- art. 22 ust. 2 dotyczący „pieczęci doskonałości”, ponieważ na forum innych organów przygotowawczych Rady nadal toczą się dyskusje w sprawie przepisów horyzontalnych dotyczących udzielania wsparcia na rzecz działań, którym przyznano certyfikat „pieczęci doskonałości”, oraz ustalania innych warunków na potrzeby udzielania wsparcia;
- ponieważ przedmiotowy wniosek stanowi część pakietu wniosków powiązanych z MFF, wszystkie przepisy mające skutki dla budżetu lub o charakterze horyzontalnym zostały na razie odłożone na bok, a tym samym wyłączone z zakresu proponowanego częściowego podejścia ogólnego – w oczekiwaniu na dalsze postępy prac nad MFF. Przepisy te dotyczą: docelowego procentowego poziomu wydatków z budżetu UE na wspieranie realizacji celów w zakresie klimatu (motyw 43), ochrony budżetu Unii w przypadku uogólnionych braków w zakresie praworządności w państwach członkowskich (motyw 49), łącznej puli środków finansowych na realizację programu (art. 9 ust. 1), szacunkowych kwot przydzielonych na cele szczegółowe (art. 9 ust. 2), uczestnictwa państw trzecich stowarzyszonych z programem (art. 10 i motyw 48) i ochrony interesów finansowych Unii (art. 28).

³ Wniosek Komisji 2018/0328 z 12 września 2018 r.

⁴ Wniosek Komisji 2018/0435 z 8 czerwca 2018 r.

Uwaga: Zwracamy uwagę delegacji na fakt, że niektóre części tekstu załącznika do niniejszej noty (inne niż te wymienione powyżej) zostały ujęte w nawiasach klamrowych. Są to przede wszystkim odniesienia do aktów prawnych nadal będących przedmiotem dyskusji. Jedyнным celem tych nawiasów jest wskazanie, że odniesienia te będą musiały zostać zaktualizowane na zakończenie procesu.

9. Pierwsza wersja częściowego podejścia ogólnego (dok. 14488/18) została nieznacznie zaktualizowana po posiedzeniu Komitetu Stałych Przedstawicieli w dniu 28 listopada 2018 r. Zmiany te, zaznaczone **podkreśleniem** w załączniku do niniejszej noty, są następujące:
- art. 10 i motyw 48 dotyczące państw trzecich stowarzyszonych z programem zostały wyłączone z częściowego podejścia ogólnego, dlatego ujęto je w nawiasy kwadratowe;
 - w załączniku I część 1.1 w angielskiej wersji językowej skreślono słowo „on” jako zbędne.

III. PODSUMOWANIE

10. W związku z powyższym prezydencja uważa, że tekst w obecnym brzmieniu stanowi solidną i zrównoważoną podstawę do osiągnięcia częściowego podejścia ogólnego. W związku z tym Rada proszona jest o przyjęcie niniejszego częściowego podejścia ogólnego na posiedzeniu w dniu 4 grudnia 2018 r.
-

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

ustanawiające program „Cyfrowa Europa” na lata 2021–2027

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 172 i art. 173 ust. 3,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego⁵,

uwzględniając opinię Komitetu Regionów⁶,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Niniejsze rozporządzenie określa pulę środków finansowych na program „Cyfrowa Europa” na lata 2021–2027, które stanowią główną kwotę odniesienia w rozumieniu {odniesienie do aktualizacji zgodnie z nowym porozumieniem międzyinstytucjonalnym: pkt 17 Porozumienia międzyinstytucjonalnego z dnia 2 grudnia 2013 r. pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą i Komisją w sprawie dyscypliny budżetowej, współpracy w kwestiach budżetowych i należytego zarządzania finansami⁷} dla Parlamentu Europejskiego i Rady podczas rocznej procedury budżetowej.

⁵ Dz.U. C [...] z [...], s. [...].

⁶ Dz.U. C [...] z [...], s. [...].

⁷ *Odniesienie zostanie zaktualizowane*: Dz.U. C 373 z 20.12.2013, s. 1. Porozumienie jest dostępne na stronie: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TEXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2013.373.01.0001.01.ENG&toc=OJ:C:2013:373:TOC

- (2) Do tego programu zastosowanie ma rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 [...] („rozporządzenie finansowe”). Określa ono zasady wykonania budżetu Unii, w tym zasady dotyczące dotacji, nagród, zamówień, wykonania pośredniego, pomocy finansowej, instrumentów finansowych i gwarancji budżetowych.
- (3) Zgodnie z rozporządzeniem finansowym, rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013⁸, rozporządzeniem Rady (WE, Euratom) nr 2988/95⁹, rozporządzeniem Rady (Euratom, WE) nr 2185/96¹⁰ i rozporządzeniem (UE) 2017/1939¹¹ interesy finansowe Unii należy chronić za pomocą proporcjonalnych środków, w tym środków zapobiegania nieprawidłowościom, w tym nadużyciom finansowym, ich wykrywania, korygowania i dochodzenia, a także odzyskiwania środków straconych, nienależnie wypłaconych lub nieodpowiednio wykorzystanych oraz, w stosownych przypadkach, nakładania sankcji administracyjnych. W szczególności, zgodnie z przepisami i procedurami określonymi w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013 i rozporządzeniu (Euratom, WE) nr 2185/96 Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) może prowadzić dochodzenia administracyjne, w tym kontrole na miejscu i inspekcje, w celu ustalenia, czy miały miejsce nadużycie finansowe, korupcja lub jakiegokolwiek inne nielegalne działanie naruszające interesy finansowe Unii. Zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2017/1939 Prokuratura Europejska (EPPO) może prowadzić dochodzenia i ścigać nadużycia finansowe i inne przestępstwa naruszające interesy finansowe Unii, jak przewidziano w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1371¹². Zgodnie z rozporządzeniem finansowym każda osoba lub podmiot, które otrzymują środki finansowe Unii, w pełni współpracują w celu ochrony interesów finansowych Unii, przyznają konieczne prawa i dostęp Komisji, OLAF-owi, EPPO i Europejskiemu Trybunałowi Obrachunkowemu (ETO) oraz zapewniają, aby wszelkie osoby trzecie uczestniczące w wykonaniu środków finansowych Unii przyznały tym organom równoważne prawa.

⁸ Dz.U. L 248 z 18.9.2013, s. 1–22. Rozporządzenie jest dostępne na stronie: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32013R0883&rid=1>

⁹ Dz.U. L 312 z 23.12.1995, s. 1–4. Rozporządzenie jest dostępne na stronie: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/HTML/?uri=CELEX:31995R2988&rid=1>

¹⁰ Dz.U. L 292 z 15.11.1996, s. 2–5. Rozporządzenie jest dostępne na stronie: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/HTML/?uri=CELEX:31996R2185&rid=1>

¹¹ Dz.U. L 283 z 31.10.2017, s. 1–71. Rozporządzenie jest dostępne na stronie: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32017R1939&rid=1>

¹² Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1371 z dnia 5 lipca 2017 r. w sprawie zwalczania za pośrednictwem prawa karnego nadużyć na szkodę interesów finansowych Unii (Dz.U. L 198 z 28.7.2017, s. 29).

- (4) Zgodnie z {proszę odpowiednio uaktualnić odniesienie stosownie do nowej decyzji w sprawie KTZ: art. 88 decyzji Rady / /UE¹³} osoby i podmioty z siedzibą w krajach i terytoriach zamorskich (KTZ) powinny kwalifikować się do finansowania z zastrzeżeniem zasad i celów programu oraz ewentualnych uzgodnień mających zastosowanie do państwa członkowskiego, z którym dany kraj lub terytorium zamorskie są powiązane.
- (5) Zgodnie z pkt 22 i 23 Porozumienia międzyinstytucjonalnego w sprawie lepszego stanowienia prawa z dnia 13 kwietnia 2016 r.¹⁴ istnieje potrzeba oceny niniejszego programu w oparciu o informacje gromadzone w ramach szczególnych wymogów w zakresie monitorowania, przy czym należy unikać nadmiernej regulacji i obciążeń administracyjnych, zwłaszcza względem państw członkowskich; **należy także uwzględnić istniejące ramy w zakresie pomiarów i poziomów odniesienia w sferze cyfrowej.** W stosownych przypadkach wymogi takie mogą obejmować wymierne wskaźniki służące jako podstawa do oceny rzeczywistych skutków programu.
- (6) Podczas Tallińskiego Szczytu Cyfrowego¹⁵, który odbył się we wrześniu 2017 r., a także w konkluzjach Rady Europejskiej¹⁶ z dnia 19 października 2017 r. zwrócono uwagę na konieczność podjęcia przez Europę inwestycji w cyfryzację europejskich gospodarek oraz wyeliminowania niedoboru wykwalifikowanej siły roboczej, aby utrzymać, a nawet podnieść konkurencyjność europejskiej gospodarki, jakość naszego życia oraz tkanki społecznej. Rada Europejska stwierdziła, że transformacja cyfrowa daje ogromne możliwości pod względem innowacji, wzrostu gospodarczego i tworzenia miejsc pracy oraz przyczyni się do zwiększenia globalnej konkurencyjności UE, a także zwiększy różnorodność twórczą i kulturową. Aby wykorzystać te możliwości, należy wspólnie podjąć niektóre wyzwania wynikające z transformacji cyfrowej oraz dokonać przeglądu polityk, na które wpływ ma transformacja cyfrowa.
- (7) Rada Europejska uznała w szczególności, że Unia powinna pilnie ustosunkować się do nowych tendencji, w tym w dziedzinach takich jak sztuczna inteligencja i technologie rozproszonego rejestru (np. blockchain), zapewniając jednocześnie wysoki poziom ochrony danych, praw cyfrowych i standardów etycznych. Rada Europejska zwróciła się do Komisji, by na początku 2018 r. przedstawiła europejskie podejście do problematyki sztucznej inteligencji, oraz wezwała Komisję, by zaprezentowała niezbędne inicjatywy na rzecz ulepszenia warunków ramowych umożliwiających UE badanie nowych rynków za pomocą opartych na ryzyku radykalnych innowacji i potwierdzenie wiodącej roli jej przemysłu.

¹³ Decyzja Rady / /UE.

¹⁴ Porozumienie międzyinstytucjonalne pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą Unii Europejskiej a Komisją Europejską w sprawie lepszego stanowienia prawa z dnia 13 kwietnia 2016 r.; Dz.U. L 123 z 12.5.2016, s. 1–14.

¹⁵ <https://www.eu2017.ee/news/insights/conclusions-after-tallinn-digital-summit>

¹⁶ <https://www.consilium.europa.eu/media/21620/19-euco-final-conclusions-en.pdf>

- (8) W komunikacie Komisji „Nowe, nowoczesne wieloletnie ramy finansowe dla Unii Europejskiej, która skutecznie realizuje swoje priorytety po 2020 r.”¹⁷ wśród opcji do rozważenia w odniesieniu do przyszłych ram finansowych wymieniono program na rzecz transformacji cyfrowej w Europie, który przyniósłby „duże postępy na drodze do inteligentnego wzrostu w takich obszarach jak wysokiej jakości infrastruktura danych, łączność i bezpieczeństwo cyberprzestrzeni”. Celem tego programu byłoby zapewnienie wiodącej pozycji Unii w obszarze obliczeń superkomputerowych, internetu nowej generacji, sztucznej inteligencji, robotyki i dużych zbiorów danych. Przyczyniłby się on także do zwiększenia konkurencyjności przemysłu i przedsiębiorstw w gospodarce cyfrowej w Europie oraz miałyby znaczący wpływ na zlikwidowanie niedoboru kwalifikacji w Unii.
- (9) W komunikacie „W kierunku wspólnej europejskiej przestrzeni danych”¹⁸ przewidziano zastosowanie nowego środka, stanowiącego kluczowy krok w kierunku stworzenia wspólnej przestrzeni danych w UE – jednolitego obszaru cyfrowego o skali, która umożliwi rozwój nowych produktów i usług w oparciu o dane.
- (10) Ogólnym celem programu powinno być wspieranie procesu cyfrowej transformacji przemysłu oraz propagowanie pełniejszego wykorzystania przemysłowego potencjału, jaki drzemie w polityce z zakresu innowacji, badań i rozwoju technologicznego, z korzyścią dla przedsiębiorstw i obywateli w całej Unii, w **tym regionów najbardziej oddalonych i znajdujących się w niekorzystnej sytuacji gospodarczej**. Program należy sformułować w podziale na pięć celów szczegółowych odzwierciedlających najważniejsze obszary polityki, a mianowicie: obliczenia wielkiej skali, [...], sztuczna inteligencja, **cyberbezpieczeństwo**, zaawansowane umiejętności cyfrowe oraz wdrażanie, optymalne wykorzystanie zdolności cyfrowych i interoperacyjność. We wszystkich tych obszarach program powinien również dążyć do skuteczniejszego skorelowania polityk na szczeblu Unii, państw członkowskich i regionów oraz do stworzenia puli zasobów prywatnych i przemysłowych w celu zwiększenia poziomu inwestycji i stopnia synergii.

¹⁷ COM(2018) 98 final.

¹⁸ COM (2018) 125 final.

- (11) Kluczową rolę w realizacji programu należy powierzyć **europejskim** centróm innowacji cyfrowych, które powinny wspierać przyswajanie na szeroką skalę zaawansowanych technologii cyfrowych przez przedsiębiorstwa, **zwłaszcza MŚP i podmioty zatrudniające do 3 000 pracowników niebędące MŚP (spółki o średniej kapitalizacji)**, organizacje publiczne i środowiska akademickie. **Aby wprowadzić rozróżnienie między centrami innowacji cyfrowych spełniających kryteria kwalifikowalności niniejszego programu a centrami innowacji cyfrowych ustanowionymi w oparciu o komunikat Komisji pt. „Cyfryzacja europejskiego przemysłu. Pełne wykorzystanie możliwości jednolitego rynku cyfrowego” (COM(2016) 180 final), które są finansowane z innych źródeł, centra innowacji cyfrowych finansowane na podstawie niniejszego programu powinny być nazywane europejskimi centrami innowacji cyfrowych.** [...] Europejskie centra innowacji cyfrowych będą służyć jako punkty dostępu do najnowszych rozwiązań cyfrowych, w tym rozwiązań z zakresu obliczeń wielkiej skali (HPC), sztucznej inteligencji, cyberbezpieczeństwa oraz do innych istniejących innowacyjnych technologii takich jak kluczowe technologie prorozwojowe, dostępnych również w placówkach typu fab lab czy city lab. Pełnić one będą funkcję pojedynczych punktów kompleksowej obsługi zapewniających dostęp do sprawdzonych technologii o zweryfikowanej skuteczności i upowszechniających otwarte innowacje. Będą również świadczyć wsparcie w dziedzinie zaawansowanych umiejętności cyfrowych. Sieć **europejskich** centrów innowacji cyfrowych powinna również przyczyniać się do uczestnictwa regionów najbardziej oddalonych w jednolitym rynku cyfrowym. Należy zapewnić [...] **szeroki** zasięg geograficzny sieci centrów innowacji cyfrowych w Europie¹⁹.
- (11a) Pierwsza grupa **europejskich** centrów innowacji cyfrowych zostanie wybrana na podstawie wniosków państw członkowskich, a następnie sieć zostanie rozszerzona w drodze otwartej i konkurencyjnej procedury. **Państwa członkowskie powinny mieć swobodę stworzenia rankingu kandydatów zgodnie ze swoimi procedurami krajowymi, a Komisja powinna w jak największym stopniu uwzględnić opinię każdego państwa członkowskiego przy wyborze europejskiego centrum innowacji cyfrowych na terytorium tego państwa. Komisja może zaangażować niezależnych ekspertów zewnętrznych w proces wyboru. Komisja i państwa członkowskie powinny unikać zbędnego nakładania się kompetencji i funkcji na szczeblu krajowym i unijnym. Stąd też przy wyznaczaniu centrów i określaniu ich zadań i składu należy zapewnić odpowiednią elastyczność.**
- (11b) Na europejskie centrum [...] innowacji [...] cyfrowych może zostać [...] wybrane konsorcjum podmiotów prawnych zgodnie z postanowieniem art. 197 ust. 2 lit c) rozporządzenia finansowego, które umożliwi udział w zaproszeniu do składania wniosków podmiotom nieposiadającym osobowości prawnej na podstawie mającego zastosowanie prawa krajowego, pod warunkiem że ich przedstawiciele są uprawnieni do zaciągania w imieniu danego podmiotu zobowiązań prawnych oraz pod warunkiem że dane podmioty dają gwarancje ochrony interesów finansowych Unii równorzędne z gwarancjami, jakie dają osoby prawne.

¹⁹ Jak wskazano w komunikacie na temat cyfryzacji europejskiego przemysłu (COM(2016) 180 final).

- (11c) Europejskie centra innowacji cyfrowych powinny być uprawnione do otrzymywania wkładów od państw członkowskich, uczestniczących państw trzecich lub ich organów publicznych, wkładów od międzynarodowych organów lub instytucji, od sektora prywatnego, zwłaszcza od członków, udziałowców lub partnerów europejskich centrów innowacji cyfrowych, zatrzymywania dochodów uzyskanych przez europejskie centra innowacji cyfrowych dzięki ich aktywom i działaniom, otrzymywania zapisów, darowizn i wkładów od osób prywatnych i finansowania, w tym w formie dotacji, [...] z przedmiotowego programu lub innych programów unijnych.
- (12) Program powinien być realizowany za pośrednictwem projektów rozwijających podstawowe zdolności cyfrowe i wspierających ich szerokie zastosowanie. Realizacja powinna być [...] **współfinansowana** przez państwa członkowskie i, w razie potrzeby, przez sektor prywatny. **W programie prac należy ustalić poziom [...] współfinansowania. Jedynie w wyjątkowych przypadkach finansowanie unijne może pokrywać do 100 % kwalifikowalnych kosztów.** Powinno to w szczególności wiązać się z koniecznością osiągnięcia masy krytycznej w zamówieniach publicznych, aby uzyskać lepszy stosunek jakości do ceny oraz zagwarantować, że dostawcy w Europie utrzymają się w czołówce postępu technologicznego.
- (13) Cele polityczne niniejszego programu będą również realizowane za pośrednictwem instrumentów finansowych i gwarancji budżetowych dostępnych w ramach [...] Funduszu InvestEU.
- (14) Działania realizowane w ramach programu należy wykorzystywać w sposób proporcjonalny w celu wyeliminowania niedoskonałości rynku lub poprawy niekorzystnych warunków inwestycyjnych, przy czym nie powinny one pokrywać się z finansowaniem społecznym lub prywatnym, powinny natomiast wносить wyraźną unijną wartość dodaną.
- (15) W celu osiągnięcia maksymalnej elastyczności w całym okresie realizacji programu i wygenerowania synergii między jego elementami składowymi realizacja każdego z celów szczegółowych może przebiegać za pośrednictwem wszystkich instrumentów dostępnych w ramach rozporządzenia finansowego. Stosowanym mechanizmem realizacji programu będzie zarządzanie bezpośrednie oraz zarządzanie pośrednie, w przypadku gdy zaistnieje konieczność połączenia finansowania unijnego z innymi źródłami finansowania lub gdy na potrzeby wykonania programu wymagane będzie utworzenie wspólnie zarządzanych struktur. **Ponadto szczególnie w celu uwzględnienia nowych okoliczności i potrzeb, np. nowych technologii, Komisja – w ramach rocznej procedury budżetowej – może zaproponować odstępstwo od orientacyjnych kwot określonych w niniejszym rozporządzeniu.**

- (15a) Aby zapewnić skuteczny przydział środków z budżetu ogólnego Unii, konieczne jest zapewnienie europejskiej wartości dodanej wszystkich działań prowadzonych w ramach programu i komplementarności tych działań z działaniami państw członkowskich, a jednocześnie dążyć do spójności, komplementarności i synergii z programami finansowania wspierającymi obszary polityki o bliskich powiązaniach. Choć w zakresie działań zarządzanych bezpośrednio i pośrednio odpowiednie programy prac stanowią narzędzie zapewniania spójności, należy ustanowić współpracę między Komisją a odpowiednimi organami państw członkowskich w celu zapewnienia spójności i komplementarności również w zakresie środków zarządzanych bezpośrednio lub pośrednio lub środków podlegających zarządzaniu dzielonemu. [...]
- (16) Potencjał w zakresie **obliczeń wielkiej skali** i powiązanego przetwarzania danych, jakim dysponuje Unia, powinien umożliwić szersze wykorzystanie obliczeń wielkiej skali w przemyśle i, ogólniej, w obszarach interesu publicznego, aby wykorzystać niepowtarzalne szanse, jakie superkomputery stwarzają dla społeczeństwa w obszarach takich jak opieka zdrowotna, środowisko i bezpieczeństwo, jak również konkurencyjność przemysłu, a zwłaszcza małych i średnich przedsiębiorstw.
- (17) Poparcie dla interwencji Unii w tym obszarze wyraziły Rada²⁰ i Parlament Europejski²¹. Ponadto w {latach 2017– **2018** **dziewiętnaście**} państw członkowskich podpisało deklarację w sprawie EuroHPC²² – wielostronne porozumienie międzyrządowe, w którym zobowiązały się one do współpracy z Komisją przy budowie i wdrażaniu najnowocześniejszej infrastruktury HPC i systemów przetwarzania danych w Europie, które miałyby być dostępne w całej Unii dla społeczności naukowej oraz partnerów publicznych i prywatnych.

20

21

22

- (18) Jeżeli chodzi o realizację celu szczegółowego w zakresie obliczeń wielkiej skali, za najważniejszy mechanizm realizacji uznano wspólne przedsięwzięcie, które powinno w szczególności koordynować krajowe i unijne strategie i inwestycje w odniesieniu do infrastruktury na potrzeby obliczeń wielkiej skali oraz działalności badawczo-rozwojowej, łączyć zasoby finansowe pochodzące ze źródeł publicznych i prywatnych oraz chronić gospodarcze i strategiczne interesy Unii²³. Ponadto istniejące w państwach członkowskich ośrodki kompetencji HPC **zgodne z definicją w art. 2 pkt 4 rozporządzenia Rady (UE) 2018/1488** będą świadczyć usługi z zakresu obliczeń wielkiej skali na rzecz przemysłu, środowiska akademickiego i administracji publicznych.
- (19) Rozwijanie zdolności w zakresie sztucznej inteligencji stanowi kluczowy czynnik wspierający proces transformacji cyfrowej przemysłu, **usług** a także sektora publicznego. Coraz więcej autonomicznych robotów znajduje zastosowanie w fabrykach, operacjach głębinowych, domach, miastach i szpitalach. Komercyjne platformy wykorzystujące sztuczną inteligencję przeszły od fazy testów do etapu praktycznych zastosowań w obszarze opieki zdrowotnej i środowiska; wszyscy najwięksi producenci samochodów opracowują samochody autonomiczne, a techniki uczenia się maszyn stanowią nieodłączny aspekt wszystkich głównych platform internetowych i zastosowań wykorzystujących duże zbiory danych. **Kluczowe znaczenie ma, by Europa połączyła siły na wszystkich szczeblach, aby stać się konkurencyjną w wymiarze międzynarodowym. Państwa członkowskie przyznały to podejmując w skoordynowanym planie działania konkretne zobowiązania na rzecz współpracy.**
- (19a) **Biblioteki algorytmów mogą obejmować duży zbiór algorytmów, w tym proste rozwiązania takie jak algorytmy klasyfikujące, algorytmy sieci neuronowej lub algorytmy planujące i wnioskujące, lub rozwiązania bardziej zaawansowane, takie jak algorytmy rozpoznawania mowy, algorytmy nawigacyjne wbudowane w urządzenia autonomiczne np. drony lub w samochody autonomiczne, wbudowane w roboty algorytmy sztucznej inteligencji umożliwiające im interakcję ze środowiskiem i przystosowywanie się do niego. Biblioteki algorytmów powinny stać się łatwo dostępne dla wszystkich na sprawiedliwych, rozsądnych i niedyskryminacyjnych warunkach.**
- (20) Dostępność dużych zbiorów danych oraz zaplecza testowego i doświadczalnego ma zasadnicze znaczenie dla rozwoju sztucznej inteligencji.
- (21) W rezolucji z dnia 1 czerwca 2017 r. w sprawie cyfryzacji europejskiego przemysłu²⁴ Parlament Europejski podkreślił znaczenie wspólnego europejskiego podejścia do cyberbezpieczeństwa, uznając potrzebę podnoszenia świadomości, i uznał konieczność zapewnienia cyberodporności za podstawowy obowiązek liderów biznesu, a także krajowych i europejskich decydentów zajmujących się polityką przemysłową i bezpieczeństwem.

²³ Ocena skutków towarzysząca dokumentowi „Wniosek dotyczący rozporządzenia Rady w sprawie ustanowienia Wspólnego Przedsięwzięcia EuroHPC” (<https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/proposal-council-regulation-establishing-eurohpc-joint-undertaking-impact-assessment>)

²⁴ Dokument (sygn. A8-0183/2017) dostępny pod adresem: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&language=PL&reference=P8-TA-2017-0240>

- (22) Cyberbezpieczeństwo jest wyzwaniem dla całej Unii. [...] Potencjał Europy w zakresie cyberbezpieczeństwa należy wzmocnić, aby zapewnić jej niezbędną zdolność do ochrony swoich obywateli i przedsiębiorstw przed zagrożeniami dla cyberbezpieczeństwa. Ponadto konsumentów należy chronić, gdy korzystają z produktów łączących się z internetem, które podatne są na ataki hakerskie i mogą zagrażać ich bezpieczeństwu. Cel ten należy osiągnąć we współpracy z państwami członkowskimi i sektorem prywatnym poprzez opracowywanie projektów wzmocniających europejski potencjał w zakresie cyberbezpieczeństwa i gwarantujących wdrożenie na szeroką skalę w całej gospodarce najnowszych rozwiązań w dziedzinie cyberbezpieczeństwa, [...] **[w tym projektów, usług, kompetencji i aplikacji podwójnego zastosowania,]** oraz zapewnienie koordynacji między tymi projektami, jak również poprzez gromadzenie kompetencji w tej dziedzinie w celu zapewnienia masy krytycznej i doskonałości.
- (23) We wrześniu 2017 r. Komisja przedstawiła pakiet inicjatyw²⁵ definiujących kompleksowe unijne podejście do cyberbezpieczeństwa, mających na celu zwiększenie zdolności Europy do skutecznego reagowania na cyberataki i zagrożenia dla cyberbezpieczeństwa oraz podnoszenia potencjału technologicznego i przemysłowego w tej dziedzinie. **Obejmował on w szczególności nowy mandat dla Agencji Unii Europejskiej ds. Bezpieczeństwa Sieci i Informacji (ENISA) oraz utworzenie dobrowolnych ogólnoeuropejskich ram certyfikacji cyberbezpieczeństwa, między innymi w celu poprawy i rozszerzenia zdolności powiązanych z cyberbezpieczeństwem.**
- (24) Zaufanie jest warunkiem koniecznym funkcjonowania jednolitego rynku cyfrowego. Technologie z zakresu cyberbezpieczeństwa, takie jak tożsamości cyfrowe, kryptografia czy wykrywanie włamań, oraz ich zastosowanie w dziedzinach takich jak finanse, przemysł 4.0, energia, transport, opieka zdrowotna lub administracja elektroniczna mają zasadnicze znaczenie dla zagwarantowania bezpieczeństwa i zaufania obywateli, administracji publicznych i przedsiębiorstw w związku z ich obecnością w internecie oraz realizowanymi przez nich transakcjami internetowymi.
- (25) Rada Europejska w swoich konkluzjach z dnia 19 października 2017 r. podkreśliła, że do pomyślnego stworzenia cyfrowej Europy Unia potrzebuje w szczególności rynków pracy, systemów szkoleń i kształcenia, które są dostosowane do potrzeb ery cyfrowej, oraz że istnieje potrzeba inwestowania w umiejętności cyfrowe, aby wzmocnić pozycję wszystkich obywateli Unii i zapewnić im kompetencje niezbędne do prawidłowego funkcjonowania w epoce cyfrowej.

²⁵ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/policies/cybersecurity>

- (26) Rada Europejska w swoich konkluzjach z dnia 14 grudnia 2017 r. wezwała państwa członkowskie, Radę i Komisję do podjęcia praktycznych działań w celu realizacji przyjętego na Szczycie Społecznym w Göteborgu w listopadzie 2017 r. programu, w tym europejskiego filaru praw socjalnych oraz inicjatyw z zakresu kształcenia i szkolenia oraz nowego europejskiego programu na rzecz umiejętności. Rada Europejska zwróciła się również do Komisji, Rady i państw członkowskich o przeanalizowanie możliwych środków w celu sprostania wyzwaniom w zakresie umiejętności w kontekście cyfryzacji, cyberbezpieczeństwa, kompetencji medialnych i sztucznej inteligencji oraz zaspokojenia potrzeb pod względem podejścia do kształcenia i szkolenia, sprzyjającego włączeniu oraz opartego na uczeniu się przez całe życie i wspieranego przez innowacje. W odpowiedzi Komisja przedstawiła w dniu 17 stycznia 2018 r. pierwszy pakiet środków w sprawie kompetencji kluczowych, umiejętności cyfrowych²⁶, a także wspólnych wartości i edukacji włączającej. W maju 2018 r. przedstawiono drugi, stanowiący kolejny krok na drodze do utworzenia do 2025 r. europejskiego obszaru edukacji, pakiet środków, w którym podkreślono również znaczenie umiejętności cyfrowych.
- (27) W rezolucji z dnia 1 czerwca 2017 r. w sprawie cyfryzacji europejskiego przemysłu²⁷ Parlament Europejski stwierdził, że kształcenie, szkolenie i uczenie się przez całe życie stanowią podstawę spójności społecznej w społeczeństwie cyfrowym.
- (28) Zaawansowane technologie cyfrowe wspierane w ramach niniejszego programu, takie jak obliczenia wielkiej skali, cyberbezpieczeństwo i sztuczna inteligencja, są już na tyle dojrzałe, że etap badań można w ich przypadku uznać za ukończony i może nastąpić przejście do fazy ich wdrożenia i ekspansji w skali całej Unii. Wdrożenie tych technologii wymaga reakcji Unii – podobnie jak kwestia związanych z nimi umiejętności. Możliwości szkoleniowe w zakresie zaawansowanych umiejętności cyfrowych należy rozwijać, zwiększać i udostępniać w całej UE. Ich brak mógłby zakłócić sprawne wdrażanie zaawansowanych technologii cyfrowych i osłabić ogólną konkurencyjność unijnej gospodarki. Działania wspierane w ramach niniejszego programu stanowią uzupełnienie działań wspieranych przez EFS, EFRR i program „Horyzont Europa”. **Będą one skierowane do ludności aktywnej zawodowo, zarówno w sektorze prywatnym, jak i publicznym, w szczególności do specjalistów ICT i specjalistów o powiązanych profilach, a także do studentów. Kategorie te obejmują stażystów i szkoleniowców. Ludność aktywna zawodowo oznacza ludność aktywną gospodarczo, zarówno osoby zatrudnione (pracowników i samozatrudnionych) jak i osoby bezrobotne.**

²⁶ W ramach tego pakietu, w planie działania w dziedzinie edukacji cyfrowej (COM (2018) 22 final) określono szereg środków mających na celu wspieranie państw członkowskich w rozwijaniu umiejętności cyfrowych i kompetencji w kształceniu formalnym.

²⁷ Dokument (sygn. A8-0183/2017) dostępny pod adresem:
<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&language=PL&reference=P8-TA-2017-0240>

- (29) Unowocześnienie administracji publicznej i usług publicznych za pomocą narzędzi cyfrowych ma zasadnicze znaczenie dla zmniejszenia obciążeń administracyjnych spoczywających na przedsiębiorstwach i ogóle obywateli dzięki uczynieniu ich kontaktów z organami publicznymi szybszymi, dogodniejszymi i mniej kosztownymi, jak również odgrywa istotną rolę w podnoszeniu efektywności i jakości usług świadczonych na rzecz obywateli i przedsiębiorstw. Ponieważ szereg usług świadczonych w interesie publicznymi ma już wymiar unijny, wsparcie ich wdrażania i uruchamiania na poziomie Unii powinno zapewnić obywatelom i przedsiębiorstwom możliwość czerpania korzyści z dostępu do wysokiej jakości usług cyfrowych w całej Europie. **Ponadto oczekuje się, że wsparcie Unii w tej dziedzinie zachęci do ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego.**
- (30) Transformacja cyfrowa obszarów interesu publicznego, takich jak opieka zdrowotna²⁸, mobilność, wymiar sprawiedliwości, monitoring Ziemi/środowiska, kształcenie i kultura, wymaga kontynuacji i rozbudowy infrastruktury usług cyfrowych, która umożliwia bezpieczną transgraniczną wymianę danych i sprzyja rozwojowi poszczególnych państw. Koordynacja tej infrastruktury w oparciu o niniejsze rozporządzenie w najskuteczniejszy sposób pozwala stworzyć warunki sprzyjające wykorzystaniu zaistniałych synergii.
- (30a) Wdrożenie koniecznych technologii cyfrowych, zwłaszcza tych związanych z celami szczegółowymi programu tj. z obliczeniami wielkiej skali, sztuczną inteligencją oraz cyberbezpieczeństwem i zaufaniem ma kluczowe znaczenie dla czerpania korzyści z transformacji cyfrowej; może też być uzupełnianie o inne najnowocześniejsze technologie i technologie przyszłości, takie jak technologie rozproszonego rejestru (np. blockchain).**
- (31) Rada UE w swojej deklaracji z Tallina z dnia 6 października 2017 r. zauważyła, że postęp cyfrowy powoduje dogłębną przemianę naszych społeczeństw i gospodarek, podważając skuteczność wcześniej opracowanej polityki w wielu obszarach, a także kwestionując dotychczasową rolę i funkcję szeroko pojętej administracji publicznej. Naszym obowiązkiem jest przewidywanie tych wyzwań i stawianie im czoła, tak aby sprostać potrzebom i oczekiwaniom obywateli i przedsiębiorstw.
- (32) Modernizacja europejskich administracji publicznych stanowi jeden z zasadniczych priorytetów w dążeniu do udanego wdrożenia strategii jednolitego rynku cyfrowego. W śródkresowej ocenie tej strategii podkreślono potrzebę intensyfikacji transformacji administracji publicznych oraz konieczność zapewnienia obywatelom łatwego, zaufanego i bezproblemowego dostępu do usług publicznych.
- (33) Z rocznej analizy wzrostu gospodarczego opublikowanej przez Komisję w 2017 r.²⁹ wynika, że jakość europejskich administracji publicznych ma bezpośredni wpływ na otoczenie gospodarcze i w związku z tym ma zasadnicze znaczenie dla stymulowania produktywności, konkurencyjności, współpracy gospodarczej, wzrostu gospodarczego i zatrudnienia. Wydajna i przejrzysta administracja publiczna oraz skuteczny system wymiaru sprawiedliwości są w szczególności niezbędne, by wspierać wzrost gospodarczy i zapewniać przedsiębiorstwom oraz obywatelom usługi wysokiej jakości.

²⁸ http://ec.europa.eu/newsroom/dae/document.cfm?doc_id=51628

²⁹ COM(2016) 725 final.

- (34) Interoperacyjność europejskich usług użyteczności publicznej dotyczy wszystkich szczebli administracji: unijnego, krajowego, regionalnego i lokalnego. Interoperacyjność, oprócz eliminowania barier dla funkcjonowania jednolitego rynku, ułatwia udaną realizację polityki i oferuje duże możliwości unikania transgranicznych barier elektronicznych, przyczyniając się dodatkowo do tworzenia nowych wspólnych usług publicznych na szczeblu Unii lub do konsolidacji procesu ich rozwijania. W celu wyeliminowania rozdrobnienia europejskich usług, wsparcia podstawowych wolności oraz wzajemnego uznawania rozwiązań na poziomie operacyjnym w UE należy propagować całościowe, międzysektorowe podejście do interoperacyjności w sposób, który jest najskuteczniejszy i w największym stopniu uwzględnia potrzeby użytkowników końcowych. Oznacza to, że interoperacyjność należy rozumieć w szerokim sensie, jako zjawisko łączące w sobie różnorodne aspekty, od technicznego po prawny, i obejmujące elementy polityki w danej dziedzinie. W związku z tym zakres działań wykraczałby poza standardowy cykl życia rozwiązań i obejmowałby wszystkie aspekty interwencji, które pozwalają spełnić konieczne warunki ramowe trwałej interoperacyjności w warunkach codziennej eksploatacji.
- (35) Budżet przeznaczony na konkretne działania związane z wdrożeniem ram w zakresie interoperacyjności oraz zapewnieniem interoperacyjności opracowywanych rozwiązań wynosi 194 mln EUR.
- (36) W rezolucji Parlamentu Europejskiego z dnia 1 czerwca 2017 r. w sprawie cyfryzacji europejskiego przemysłu³⁰ podkreślono znaczenie, jakie uruchomienie wystarczającego finansowania publicznego i prywatnego ma dla cyfryzacji przemysłu europejskiego.
- (37) W kwietniu 2016 r. Komisja przyjęła inicjatywę w sprawie cyfryzacji europejskiego przemysłu, aby zapewnić, by „każdy sektor przemysłu w Europie, niezależnie od gałęzi, lokalizacji i wielkości, mógł w pełni korzystać z innowacji cyfrowych”³¹.
- (38) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny z zadowoleniem przyjął komunikat w sprawie cyfryzacji europejskiego przemysłu i uznał go, wraz z towarzyszącymi mu dokumentami, za pierwszy etap „szeroko zakrojonego europejskiego programu prac, który będzie realizowany w ścisłej wzajemnej współpracy między wszystkimi zainteresowanymi stronami sektora publicznego i prywatnego”³².
- (39) Osiągnięcie stawianych celów może wymagać wykorzystania potencjału technologii uzupełniających w dziedzinie rozwiązań sieciowych i obliczeniowych, jak stwierdzono w komunikacie pt. „Cyfryzacja europejskiego przemysłu”³³, w którym „dostępność światowej klasy sieci i infrastruktury przetwarzania w chmurze” uznano za kluczowy aspekt cyfryzacji przemysłu.

30

31

32

33

COM(2016) 180 final: Cyfryzacja europejskiego przemysłu. Pełne wykorzystanie możliwości jednolitego rynku cyfrowego.

- (40) Ogólne rozporządzenie o ochronie danych, które obowiązuje od maja 2018 r. – dzięki wprowadzaniu pojedynczego zbioru przepisów bezpośrednio stosowanych w ramach porządku prawnego państw członkowskich – zagwarantuje swobodny przepływ danych osobowych między państwami członkowskimi i przyczyni się do zwiększenia zaufania i bezpieczeństwa osób fizycznych, co stanowi dwa niezbędne elementy rzeczywistego jednolitego rynku cyfrowego. Działania podejmowane w ramach niniejszego programu, które wiążą się z przetwarzaniem danych osobowych, powinny zatem wspierać stosowanie ogólnego rozporządzenia o ochronie danych, np. w dziedzinie sztucznej inteligencji i technologii blockchain.
- (41) Program należy realizować z pełnym poszanowaniem międzynarodowych i unijnych ram dotyczących ochrony i egzekwowania własności intelektualnej. Skuteczna ochrona własności intelektualnej odgrywa kluczową rolę w innowacji, a zatem jest niezbędna do skutecznej realizacji programu.
- (42) Organy realizujące niniejszy program powinny przestrzegać przepisów mających zastosowanie do instytucji Unii oraz przepisów krajowych dotyczących postępowania z informacjami, w szczególności ze szczególnie chronionymi informacjami jawnymi i informacjami niejawnymi UE. **W przypadku celu szczegółowego nr 3 względy bezpieczeństwa mogą wymagać wykluczenia podmiotów kontrolowanych z państw trzecich z uczestnictwa w zaproszeniach do składania wniosków i przetargach w ramach tego programu. W wyjątkowych przypadkach takie wykluczenie może być wymagane również w przypadku celu szczegółowego nr 1 i celu szczegółowego nr 2. Względy bezpieczeństwa decydujące o takim wykluczeniu powinny być proporcjonalne i należyście uzasadnione, z podaniem odniesienia do ryzyka, jakie włączenie takich podmiotów mogłoby stwarzać.**
- (43) Uznając znaczenie walki ze zmianą klimatu zgodnie z podjętym przez Unię zobowiązaniem do wdrożenia porozumienia paryskiego i do realizacji celów zrównoważonego rozwoju określonych przez ONZ, niniejszy program przyczyni się do uwzględniania działań w dziedzinie klimatu w głównym nurcie polityki oraz służyć będzie realizacji założenia, zgodnie z którym 25 % wydatków z budżetu UE powinno wspierać realizację celów w zakresie klimatu³⁴. Odpowiednie działania zostaną wskazane na etapie opracowywania i realizacji programu i podlegać będą ponownej ocenie w ramach odnośnych ocen i przeglądów.

³⁴ COM(2018) 321 final, s. 1.

- (44) W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonania niniejszego rozporządzenia należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze do przyjęcia programów prac, aby umożliwić osiągnięcie celów programu zgodnie z priorytetami Unii i państw członkowskich przy jednoczesnym zapewnieniu spójności, przejrzystości i ciągłości wspólnych działań podejmowanych przez Unię i państwa członkowskie. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z procedurą [...] **sprawdzającą**, o której mowa w art. [...] **5** rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011³⁵ ustanawiającego przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję. **W odniesieniu do działań podlegających zarządzaniu pośredniemu program prac powinien być przyjmowany zgodnie z zasadami rad zarządzających organów finansujących.**
- (45) Programy prac powinny być co do zasady przyjmowane jako wieloletnie programy prac, zwykle co dwa lata, lub jako roczne programy prac, gdy uzasadniają to potrzeby związane z realizacją programu. Rodzaje finansowania i metody realizacji programu przewidziane w niniejszym rozporządzeniu należy wybierać ze względu na ich potencjał osiągnięcia szczegółowych celów działań i możliwość generowania rezultatów, z uwzględnieniem w szczególności kosztów kontroli, obciążeń administracyjnych oraz przewidywanego ryzyka niezgodności z przepisami. Należy zatem rozważyć stosowanie płatności ryczałtowych, stawek ryczałtowych i kosztów jednostkowych, jak również finansowania niepowiązanego z kosztami, o którym mowa w art. 125 ust. 1 rozporządzenia finansowego.
- (46) Należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjęcia aktów zgodnie z art. 290 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej w odniesieniu do zmian załącznika II w celu przeglądu lub uzupełnienia wskaźników. Szczególnie ważne jest, aby w czasie prac przygotowawczych Komisja prowadziła stosowne konsultacje, w tym na poziomie ekspertów, oraz aby konsultacje te prowadzone były zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym w sprawie lepszego stanowienia prawa z dnia 13 kwietnia 2016 r. W szczególności, aby zapewnić udział na równych zasadach Parlamentu Europejskiego i Rady w przygotowaniu aktów delegowanych, instytucje te otrzymują wszelkie dokumenty w tym samym czasie co eksperci państw członkowskich, a eksperci tych instytucji mogą systematycznie brać udział w posiedzeniach grup eksperckich Komisji zajmujących się przygotowaniem aktów delegowanych.

³⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).

- (47) Niniejsze rozporządzenie zredagowano z poszanowaniem praw podstawowych i zasad zapisanych w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej, w szczególności praw i zasad, o których mowa w art. 8, 11, 16, 21, 35, 38 i 47, dotyczących ochrony danych osobowych, wolności wypowiedzi i informacji, wolności prowadzenia działalności gospodarczej, zakazu dyskryminacji, ochrony zdrowia, ochrony konsumentów oraz prawa do skutecznego środka prawnego i dostępu do bezstronnego sądu. Państwa członkowskie muszą stosować niniejsze rozporządzenie w sposób spójny z tymi prawami i zasadami.
- [(48) Państwa trzecie będące członkami Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG) mogą uczestniczyć w programach Unii w ramach współpracy ustanowionej na mocy Porozumienia EOG, która przewiduje realizację programów w drodze decyzji podjętej na podstawie tego porozumienia. W niniejszym rozporządzeniu należy zawrzeć przepis szczegółowy przewidujący przyznanie odpowiedzialnemu urzędnikowi zatwierdzającemu, Europejskiemu Urzędowi ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF), jak również Europejskiemu Trybunałowi Obrachunkowemu praw i dostępu, które są im niezbędne do pełnego wykonywania ich odnośnych kompetencji.]
- (49) W odniesieniu do niniejszego rozporządzenia zastosowanie mają horyzontalne przepisy finansowe przyjęte przez Parlament Europejski i Radę na podstawie art. 322 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Przepisy te, ustanowione w rozporządzeniu finansowym, określają w szczególności procedurę ustanawiania i wykonywania budżetu w formie dotacji, zamówień, nagród, wykonania pośredniego oraz przewidują kontrolę wykonywania obowiązków przez podmioty upoważnione do działań finansowych. [Przepisy przyjęte na podstawie art. 322 TFUE dotyczą również ochrony budżetu Unii w przypadku uogólnionych braków w zakresie praworządności w państwach członkowskich, gdyż poszanowanie praworządności jest niezbędnym warunkiem należytego zarządzania finansami i skutecznego finansowania unijnego],

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Przedmiot

Niniejsze rozporządzenie ustanawia program „Cyfrowa Europa” („program”).

Określa ono cele programu, budżet na lata 2021–2027, formy finansowania unijnego oraz zasady przyznawania takiego finansowania.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

- a) „działanie łączone” oznacza działania wspierane z budżetu UE, w tym działanie w ramach instrumentów łączonych zgodnie z art. 2 pkt 6 rozporządzenia finansowego, łączące bezzwrotne formy wsparcia lub instrumenty finansowe z budżetu UE oraz zwrotne formy wsparcia z instytucji finansowania rozwoju lub innych publicznych instytucji finansowych, a także z komercyjnych instytucji finansowych i od inwestorów;
- b) „podmiot prawny” oznacza każdą osobę fizyczną lub osobę prawną utworzoną i uznaną za taką na mocy prawa krajowego, unijnego lub międzynarodowego, która posiada osobowość prawną i która – działając w swoim własnym imieniu – może wykonywać prawa i podlegać obowiązkom, lub podmiot nieposiadający osobowości prawnej zgodnie z art. 197 ust. 2 lit. c) rozporządzenia finansowego;
- c) „państwo trzecie” oznacza państwo, które nie jest członkiem Unii;
- d) „państwo stowarzyszone” oznacza państwo trzecie, które jest stroną zawartej z Unią umowy umożliwiającej mu uczestnictwo w programie zgodnie z art. 10; „organizacja międzynarodowa o znaczeniu europejskim” oznacza organizację międzynarodową, której większość członków stanowią państwa członkowskie lub której siedziba znajduje się w państwie członkowskim;

- e) „**europeskie centrum innowacji cyfrowych**” oznacza podmiot prawny [...] wybrany w otwartej i konkurencyjnej procedurze w celu realizacji zadań w ramach programu **określonych w art. 16**, w szczególności **dający bezpośrednio lub zapewniający** dostęp do wiedzy technicznej i zaplecza doświadczalnego, takiego jak sprzęt i oprogramowanie, w celu umożliwienia cyfrowej transformacji przemysłu, **zwłaszcza MŚP i spółek o średniej kapitalizacji oraz sektora publicznego**;
- f) „zaawansowane umiejętności cyfrowe” oznaczają umiejętności i **zawodowe kompetencje wymagające wiedzy, odpowiedniego podejścia i doświadczenia**[...] niezbędne do **rozumienia**, projektowania, opracowywania, zarządzania, **testowania**, wdrażania, **wykorzystywania** i utrzymywania wspieranych na podstawie niniejszego rozporządzenia technologii, **produktów i usług, o których mowa w art. 3 ust. 2 lit. a), b), c) i e)**;
- g) „**cyberbezpieczeństwo**” oznacza **ochronę sieci i systemów informatycznych, ich użytkowników oraz innych osób przed cyberzagrożeniami**;
- h) „**infrastruktura usług cyfrowych**” oznacza **infrastrukturę umożliwiającą świadczenie usług sieciowych drogą elektroniczną, zazwyczaj przez internet**;
- i) „**pieczęć doskonałości**” oznacza **certyfikowany znak jakości wskazujący, że wniosek przedłożony w odpowiedzi na zaproszenie do składania wniosków przekracza wszelkie progi określone w programie prac, ale nie mógł być finansowany ze względu na brak środków w budżecie przeznaczonym na to zaproszenie w odnośnym programie prac.**

Artykuł 3

Cele programu

1. Ogólnym celem programu jest wspieranie procesu cyfrowej transformacji europejskiego społeczeństwa i europejskiej gospodarki, [...] zapewnienie płynących z tego korzyści obywatelom Unii i unijnym przedsiębiorstwom **oraz poprawa konkurencyjności Europy w globalnej gospodarce cyfrowej. Wymaga to całościowego, międzysektorowego i transgranicznego wsparcia i zwiększenia wkładu Unii.** Program, wdrażany **w stosownych przypadkach w ścisłej koordynacji z innymi programami finansowania unijnego:**
 - a) [...] **wzmocni** zdolności Europy w kluczowych obszarach technologii cyfrowych poprzez wdrożenia na wielką skalę i **będzie propagować** te zdolności;
 - b) zapewni szersze upowszechnienie i większą absorpcję tych technologii w obszarach interesu publicznego oraz w sektorze prywatnym.
2. Program ma pięć **wzajemnie powiązanych** celów szczegółowych:
 - a) cel szczegółowy nr 1: Obliczenia wielkiej skali
 - b) cel szczegółowy nr 2: Sztuczna inteligencja
 - c) cel szczegółowy nr 3: Cyberbezpieczeństwo i zaufanie
 - d) cel szczegółowy nr 4: Zaawansowane umiejętności cyfrowe
 - e) cel szczegółowy nr 5: Wdrażanie, optymalne wykorzystanie zdolności cyfrowych i interoperacyjność.

Artykuł 4

Obliczenia wielkiej skali

1. Interwencja finansowa Unii w ramach celu szczegółowego nr 1 „Obliczenia wielkiej skali” służy realizacji następujących celów operacyjnych:
 - a) wdrożenie, koordynacja na szczeblu unijnym i eksploatacja w Unii zintegrowanej, **ukierunkowanej na popyt i zorientowanej na zastosowania** światowej klasy eksaskalowej³⁶ infrastruktury danych i obliczeń wielkiej skali, która będzie **łatwo** dostępna [...] dla użytkowników publicznych i prywatnych, **szczególnie dla MŚP, niezależnie od państwa członkowskiego, w którym użytkownicy mają siedzibę i w ramach [...]** badań naukowych finansowanych ze środków publicznych [...], **zgodnie z {rozporządzeniem ustanawiającym Europejskie Wspólne Przedsięwzięcie w dziedzinie Obliczeń Wielkiej Skali}**;
 - b) wdrożenie gotowej do wykorzystania technologii / technologii operacyjnej będącej wynikiem badań naukowych i innowacji w celu stworzenia zintegrowanego unijnego ekosystemu obliczeń wielkiej skali, obejmującego [...] **różnorodne aspekty** w segmentach naukowego i przemysłowego łańcucha wartości, w tym sprzęt, oprogramowanie, zastosowania, usługi, wzajemne połączenia i umiejętności cyfrowe;
 - c) wdrożenie i eksploatacja ponadeksaskalowej³⁷ infrastruktury obliczeniowej, w tym integracja z kwantowymi technologiami obliczeniowymi i [...] infrastrukturami naukowo-badawczymi na potrzeby nauk obliczeniowych.
2. **Działania w ramach tego celu szczegółowego [...] będą realizowane przede wszystkim poprzez wspólne przedsięwzięcie ustanowione na mocy {rozporządzenia ustanawiającego Europejskie Wspólne Przedsięwzięcie w dziedzinie Obliczeń Wielkiej Skali}.**

³⁶ [...]

³⁷ [...]

Artykuł 5

Sztuczna inteligencja

1. Interwencja finansowa Unii w ramach celu szczegółowego nr 2 „Sztuczna inteligencja” służy realizacji następujących celów operacyjnych:
 - a) budowa i wzmocnienie w Unii kluczowych zdolności i **wiedzy** w zakresie sztucznej inteligencji, w tym w zakresie zasobów danych wysokiej **jakości i opowiadających im mechanizmów wymiany** oraz bibliotek algorytmów, **przy jednoczesnym zagwarantowaniu zorientowanego na człowieka i integracyjnego podejścia [...]. [...]** W **pełnej** zgodności z przepisami w zakresie ochrony danych **rozwiązania oparte na sztucznej inteligencji i udostępniane dane muszą przestrzegać zasady uwzględniania ochrony prywatności i bezpieczeństwa już w fazie projektowania i przestrzegać [...]** **zasad etycznych zgodnych z wartościami europejskimi;**
 - b) zapewnienie dostępności tych zdolności dla [...] przedsiębiorstw, **społeczeństwa obywatelskiego** i administracji publicznych w celu maksymalizacji płynących z nich korzyści dla europejskiego społeczeństwa i europejskiej gospodarki, a **co za tym idzie ułatwienia upowszechniania technologii opartych na sztucznej inteligencji między innymi w zastosowaniach [...] komercyjnych;**
 - c) wzmocnienie i powiązanie w sieć [...] zaplecza testowego i doświadczalnego z zakresu sztucznej inteligencji w państwach członkowskich.
2. **Działania w ramach tego celu szczegółowego [...] będą realizowane poprzez zarządzanie bezpośrednio, z wyjątkiem operacji łączonych.**

Artykuł 6

Cyberbezpieczeństwo i zaufanie

1. Interwencja finansowa Unii w ramach celu szczegółowego nr 3 „Cyberbezpieczeństwo i zaufanie” służy realizacji następujących celów operacyjnych:
 - a) wspieranie, wraz z państwami członkowskimi, zamówień na zaawansowany sprzęt, narzędzia i infrastrukturę danych z zakresu cyberbezpieczeństwa i wspieranie **tworzenia** takiego wyposażenia i systemów **dla Europy**, przy [...] **pełnej** zgodności z przepisami w zakresie ochrony danych;
 - b) wspieranie **tworzenia i** optymalnego wykorzystania zgromadzonych w Europie wiedzy, zdolności i umiejętności z zakresu cyberbezpieczeństwa;

- [(c) zapewnienie szerokiego wdrożenia [...] **skutecznych, najnowocześniejszych rozwiązań** z zakresu cyberbezpieczeństwa w [...] **europejskiej gospodarce**;
 - d) zwiększenie zdolności państw członkowskich i sektora prywatnego, aby pomóc im spełnić wymogi dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1148 z dnia 6 lipca 2016 r. w sprawie środków na rzecz wysokiego wspólnego poziomu bezpieczeństwa sieci i systemów informatycznych na terytorium Unii³⁸, w **tym poprzez działania mające na celu rozwijanie kultury cyberbezpieczeństwa w organizacjach**;
 - e) **zintensyfikowanie współpracy między sferą cywilną i sektorem obronności w zakresie projektów, usług, kompetencji i aplikacji podwójnego zastosowania w dziedzinie cyberbezpieczeństwa, zgodnie z art. 4 ust.7 rozporządzenia 2019/XXXX ustanawiającego Europejskie Centrum Kompetencji w dziedzinie Cyberbezpieczeństwa w kwestiach Przemysłu, Technologii i Badań Naukowych oraz sieć krajowych ośrodków koordynacji.** [...]
2. **[Działania w ramach tego celu szczegółowego [...] będą realizowane przede wszystkim za pośrednictwem Europejskiego Centrum Kompetencji w dziedzinie Cyberbezpieczeństwa w kwestiach Przemysłu, Technologii i Badań Naukowych oraz sieci kompetencji w dziedzinie cyberbezpieczeństwa zgodnie z {rozporządzeniem [...] 2019/XXXX [...] ustanawiającym Europejskie Centrum Kompetencji w dziedzinie Cyberbezpieczeństwa w kwestiach Przemysłu, Technologii i Badań Naukowych oraz sieć krajowych ośrodków koordynacji}.]**

Artykuł 7

Zaawansowane umiejętności cyfrowe

1. Interwencja finansowa Unii w ramach celu szczegółowego nr 4 „Zaawansowane umiejętności cyfrowe” wspiera rozwój zaawansowanych umiejętności cyfrowych w dziedzinach objętych wsparciem niniejszego programu, przyczyniając się w ten sposób do zwiększenia puli talentów w Europie i podnoszenia poziomu profesjonalizmu, zwłaszcza w odniesieniu do obliczeń wielkiej skali, analizy dużych zbiorów danych, cyberbezpieczeństwa, technologii rozproszonego rejestru (**np. blockchain**), **technologii kwantowych**, robotyki i sztucznej inteligencji. Interwencja finansowa służy realizacji następujących celów operacyjnych:
- a) wspieranie opracowywania i realizacji długoterminowych szkoleń i kursów dla studentów [...] i ludności aktywnej zawodowo;

³⁸ Dz.U. L 194 z 19.7.2016, s. 1–30.

- b) wspieranie opracowywania i realizacji krótkoterminowych szkoleń i kursów dla [...] ludności aktywnej zawodowo, w **szczególności w MŚP oraz w sektorze publicznym**;
 - c) wspieranie szkoleń w miejscu pracy, [...] **praktyk zawodowych** dla studentów [...] i **ludności aktywnej zawodowo, w szczególności w MŚP i w sektorze publicznym**.
- 2. Działania w ramach tego celu szczegółowego [...] będą realizowane poprzez zarządzanie bezpośrednie.**

Artykuł 8

Wdrażanie, optymalne wykorzystanie zdolności cyfrowych i interoperacyjność.

- 1.** Interwencja finansowa Unii w ramach celu szczegółowego nr 5 „Wdrażanie, optymalne wykorzystanie zdolności cyfrowych i interoperacyjność” służy realizacji następujących celów operacyjnych:
- a) [...] **wspieranie** sektora publicznego i obszarów interesu publicznego, takich jak **opieka zdrowotna i społeczna, edukacja, sądownictwo, cła, transport, mobilność, energetyka, środowisko oraz sektor kultury i sektor kreatywny**, [...] we wdrażaniu **skutecznych** najnowszych [...] technologii cyfrowych, **takich jak** obliczenia wielkiej skali, sztuczna inteligencja i cyberbezpieczeństwo, oraz w dostępie do tych technologii;
 - b) wdrożenie, eksploatacja i utrzymanie transeuropejskiej interoperacyjnej infrastruktury usług cyfrowych (w tym powiązanych usług) na zasadzie komplementarności z działaniami krajowymi i regionalnymi;
 - ba) wspieranie integracji i wykorzystywania transeuropejskiej infrastruktury usług cyfrowych oraz uzgodnionych europejskich standardów cyfrowych w sektorze publicznym i w obszarach interesu publicznego w celu ułatwienia racjonalnego pod względem kosztów wdrażania i interoperacyjności;**
 - c) ułatwienie rozwoju, modernizacji i korzystania z rozwiązań i struktur przez europejskie administracje, europejski przemysł i obywateli Unii, w tym ponowne wykorzystywanie interoperacyjnych rozwiązań i struktur;
 - d) zapewnienie [...] **sektorowi publicznemu i [...] unijnemu przemysłowi, szczególnie MŚP, łatwego** dostępu do testowania technologii cyfrowych i projektów pilotażowych z zakresu tych technologii;
 - e) wspieranie absorpcji **przez sektor publiczny oraz unijny przemysł, a zwłaszcza MŚP**, zaawansowanych technologii cyfrowych i powiązanych technologii, w tym w szczególności w zakresie obliczeń wielkiej skali, sztucznej inteligencji, cyberbezpieczeństwa, **innych pionierskich technologii** i technologii przyszłości, **takich jak technologie rozproszonego rejestru (np. blockchain)** [...];

- f) wspieranie projektowania, testowania, uruchamiania i wdrażania interoperacyjnych rozwiązań cyfrowych, w **tym rozwiązaniach administracji cyfrowej**, na potrzeby usług publicznych na szczeblu UE świadczonych za pośrednictwem platformy opartych na danych rozwiązań wielokrotnego użytku, pobudzanie innowacji i tworzenie wspólnych ram w celu uwolnienia pełnego potencjału usług świadczonych przez administracje publiczne z korzyścią dla europejskich obywateli i przedsiębiorstw;
 - g) zapewnienie stałej zdolności na poziomie Unii w celu monitorowania, analizowania i dostosowywania się do szybko zmieniających się cyfrowych tendencji, jak również zapewnienie wymiany najlepszych praktyk i włączania ich w główny nurt polityki;
 - h) wspieranie współpracy zmierzającej do stworzenia europejskiego ekosystemu zaufanej **cyfrowej infrastruktury wymiany danych** wykorzystującej usługi i zastosowania z zakresu rozproszonego rejestru, w tym wspieranie interoperacyjności i standaryzacji oraz działanie na rzecz wdrażania zastosowań transgranicznych w UE;
 - i) rozwijanie i wzmacnianie [...] **europejskich** centrów innowacji cyfrowych i **ich sieci**.
- 2. Działania w ramach tego celu szczegółowego [...] będą realizowane poprzez zarządzanie bezpośrednio, z wyjątkiem operacji łączonych.**

Artykuł 9

Budżet

1. Pula środków finansowych na realizację programu na lata 2021–2027 wynosi [9 194 000 000 EUR według cen bieżących].
2. Szacunkowy podział wskazanej kwoty jest następujący:
 - a) [...] [2 698 240 000 EUR] na cel szczegółowy nr 1 „Obliczenia wielkiej skali”;
 - b) [...] [2 498 369 000 EUR] na cel szczegółowy nr 2 „Sztuczna inteligencja”;
 - c) [...] [1 998 696 000 EUR] na cel szczegółowy nr 3 „Cyberbezpieczeństwo i zaufanie”;
 - d) [...] [699 543 000 EUR] na cel szczegółowy nr 4 „Zaawansowane umiejętności cyfrowe”;
 - e) [...] [1 299 152 000 EUR] na cel szczegółowy nr 5 „Wdrażanie, optymalne wykorzystanie zdolności cyfrowych i interoperacyjność”.

3. Kwota, o której mowa w ust. 1, może być **również** wykorzystana na pomoc techniczną i administracyjną w ramach realizacji programu, taką jak działania przygotowawcze, monitorowanie, kontrola, audyt i ocena, w tym na systemy informatyczne dla przedsiębiorstw.
4. Zobowiązania budżetowe z tytułu działań trwających dłużej niż jeden rok budżetowy można rozłożyć na kilka lat na roczne raty.
5. Środki przydzielone państwom członkowskim w ramach zarządzania dzielonego **i możliwe do przenoszenia zgodnie z {...}art. 21 rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów[...]** mogą, na ich wniosek, zostać przeniesione do programu, **szczególnie w celu uzupełnienia dotacji na działania – w stosownych przypadkach do 100% całkowitych kosztów kwalifikowalnych**. Komisja wykonuje te środki bezpośrednio zgodnie z art. 62 ust. 1 lit. a) rozporządzenia finansowego lub pośrednio zgodnie z lit. c) tego artykułu. [...] Środki te wykorzystuje się na **jedynie** rzecz danego państwa członkowskiego.
6. Bez uszczerbku dla rozporządzenia finansowego wydatki na działania wynikające z projektów ujętych w pierwszym programie prac mogą być kwalifikowalne od dnia 1 stycznia 2021 r.

[Artykuł 10

Państwa trzecie stowarzyszone z programem

Program jest otwarty dla:

1. członków Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (**EFTA**), którzy są członkami Europejskiego Obszaru Gospodarczego, zgodnie z warunkami ustanowionymi w Porozumieniu o Europejskim Obszarze Gospodarczym;
2. państw przystępujących, państw kandydujących i potencjalnych kandydatów, zgodnie z ogólnymi zasadami i ogólnymi warunkami ich udziału w programach Unii, ustanowionymi w odpowiednich umowach ramowych i decyzjach rad stowarzyszenia lub w podobnych porozumieniach oraz zgodnie ze szczegółowymi warunkami ustanowionymi w porozumieniach między Unią a tymi państwami;
3. państw objętych europejską polityką sąsiedztwa, zgodnie z ogólnymi zasadami i ogólnymi warunkami udziału tych państw w programach Unii, ustanowionymi w odpowiednich umowach ramowych i decyzjach rad stowarzyszenia lub w podobnych porozumieniach oraz zgodnie ze szczegółowymi warunkami ustanowionymi w porozumieniach między Unią a tymi państwami;
4. [...]państw trzecich, zgodnie z warunkami ustanowionymi w szczegółowej umowie regulującej uczestnictwo danego państwa trzeciego w dowolnym programie Unii, pod warunkiem że umowa ta
 - zapewnia odpowiednią równowagę pod względem wkładów i korzyści państwa trzeciego uczestniczących w programach Unii;
 - określa warunki uczestnictwa w programach, w tym mechanizm obliczania wkładów finansowych do poszczególnych programów i ich kosztów administracyjnych. Wkłady te stanowią dochody przeznaczone na określony cel zgodnie z art. [21 ust. 5] [nowego rozporządzenia finansowego];
 - nie przyznaje państwu trzeciemu uprawnień decyzyjnych w odniesieniu do programu;
 - gwarantuje prawo Unii do zapewnienia należytego zarządzania finansami i ochrony jej interesów finansowych.]

Artykuł 11

Współpraca międzynarodowa

1. Unia może współpracować z państwami trzecimi wymienionymi w art. 10, innymi państwami trzecimi oraz organizacjami i instytucjami międzynarodowymi mającymi siedzibę w tych państwach, zwłaszcza w ramach partnerstwa eurośródziemnomorskiego i partnerstwa wschodniego, a także z państwami sąsiadującymi, zwłaszcza z państwami Bałkanów Zachodnich i z państwami regionu Morza Czarnego. Nie naruszając przepisów art. [...] 19[...], w ramach programu nie pokrywa się związanych z tym kosztów.
2. Współpraca z państwami trzecimi i organizacjami wymienionymi w ust. 1 w ramach **celu szczegółowego nr 1 „Obliczenia wielkiej skali”**, **celu szczegółowego nr 2 „Sztuczna inteligencja”** i celu szczegółowego nr 3 „Cyberbezpieczeństwo i zaufanie” podlega przepisom art. 12 [...].

Artykuł 12

Bezpieczeństwo

- [...]1. Działania prowadzone w ramach programu muszą być zgodne z mającymi zastosowanie przepisami bezpieczeństwa, a w szczególności przepisami regulującymi ochronę informacji niejawnych przed nieuprawnionym ujawnieniem, w tym z wszelkimi odpowiednimi przepisami prawa krajowego i prawa Unii. W przypadku działań prowadzonych poza Unią z **wykorzystaniem lub generowaniem informacji niejawnych** konieczne jest – oprócz zapewnienia zgodności z powyższymi wymaganiami – zawarcie porozumienia w sprawie bezpieczeństwa między Unią a państwem trzecim, w którym prowadzone jest dane działanie.
- [...]2. W stosownych przypadkach we wnioskach i ofertach zawiera się samoocenę z zakresu bezpieczeństwa, w której określa się wszelkie problemy związane z bezpieczeństwem oraz podaje, w jaki sposób problemy te zostaną rozwiązane, aby zapewnić zgodność z odpowiednimi przepisami prawa krajowego i prawa Unii.
- [...]3. W stosownych przypadkach Komisja lub organ finansujący przeprowadza kontrolę bezpieczeństwa w odniesieniu do wniosków, które budzą zastrzeżenia pod względem bezpieczeństwa.
- [...]4. W stosownych przypadkach działania prowadzi się zgodnie z decyzją Komisji (UE, Euratom) 2015/444³⁹ i jej przepisami wykonawczymi.

³⁹ Decyzja Komisji (UE, Euratom) 2015/444 z dnia 13 marca 2015 r. w sprawie przepisów bezpieczeństwa dotyczących ochrony informacji niejawnych UE (Dz.U. L 72 z 17.3.2015, s. 53).

- [...]5. Program prac może również przewidywać, że podmioty prawne mające siedzibę w państwach stowarzyszonych i podmioty prawne, które mają siedzibę w UE, lecz są kontrolowane z państwa trzeciego, nie kwalifikują się do uczestnictwa we wszystkich lub niektórych działaniach w ramach celów szczegółowych nr **1, 2 i 3 z należycie uzasadnionych** względów bezpieczeństwa. W takich przypadkach zaproszenia do składania wniosków i zaproszenia do składania ofert ogranicza się do grona podmiotów mających siedzibę lub uznanych za mające siedzibę w państwach członkowskich i kontrolowanych przez państwa członkowskie lub obywateli państw członkowskich. **Wszelkie ograniczenia uczestnictwa podmiotów prawnych mających siedzibę w państwach stowarzyszonych muszą być zgodne z warunkami odnośnej umowy.**

Artykuł 13

Synergie z innymi programami unijnymi

1. Program zaprojektowano tak, aby przy jego wykonaniu możliwe było osiągnięcie synergii – szczegółowo opisanych w załączniku III – z innymi programami finansowania unijnego, w szczególności za pomocą mechanizmów finansowania komplementarnego z programów UE, jeżeli dopuszcza to tryb zarządzania, w sposób następczy lub naprzemienny bądź poprzez połączenie środków, w tym na potrzeby współfinansowania działań.
2. **Komisja we współpracy z państwami członkowskimi zapewnia ogólną spójność i komplementarność programu ze stosownymi politykami i programami Unii. W tym celu Komisja ułatwia ustanawianie [...] odpowiednich mechanizmów koordynacji między odpowiednimi organami oraz opracowuje odpowiednie narzędzia monitorowania [...] w celu systematycznego zapewnienia synergii między programem a wszelkimi odpowiednimi instrumentami finansowania unijnego** Mechanizmy te pomagają zapobiegać powielaniu wydatków oraz służą maksymalizacji ich wpływu.

Artykuł 14

Realizacja i formy finansowania

1. Program jest realizowany według metody zarządzania bezpośredniego zgodnie z rozporządzeniem finansowym lub według metody zarządzania pośredniego z podmiotami, o których mowa w art. 62 ust. 1 lit. c) [...] rozporządzenia finansowego, **zgodnie z art. 4–8.** [...] Organy finansujące mogą odejść od zasad uczestnictwa i upowszechniania ustanowionych w niniejszym rozporządzeniu tylko wówczas, gdy przewidziano to w akcie podstawowym ustanawiającym organ finansujący lub powierzającym mu zadania związane z wykonywaniem budżetu, lub – w odniesieniu do organów finansujących przewidzianych w art. 62 ust. 1 lit. c) ppkt (ii), (iii) lub (v) rozporządzenia finansowego – jeżeli przewidziano to w umowie o przyznanie wkładu i jeżeli wymagają tego ich szczególne potrzeby operacyjne lub charakter działania.
2. Program może zapewniać finansowanie w dowolnej formie przewidzianej w rozporządzeniu finansowym, w tym w szczególności w postaci zamówień stanowiących główny tryb, jak również w postaci dotacji i nagród. Może również zapewniać finansowanie w formie instrumentów finansowych w ramach operacji łączonych.
3. Wkłady do mechanizmów ubezpieczeń wzajemnych mogą pokrywać ryzyko związane z odzyskiwaniem środków należnych od beneficjentów i uznaje się je za wystarczającą gwarancję na podstawie rozporządzenia finansowego. Zastosowanie mają przepisy ustanowione w {art. X} rozporządzenia XXX *będącego następcą rozporządzenia w sprawie funduszu gwarancyjnego*.

Artykuł 15

Partnerstwo europejskie

Program może być realizowany za pośrednictwem partnerstwa europejskiego **ustanowionego zgodnie z [rozporządzeniem w sprawie programu „Horyzont Europa” w ramach procesu planowania strategicznego między Komisją a państwami członkowskimi]**. Może to w szczególności obejmować wnoszenie wkładów do istniejących lub nowych partnerstw publiczno-prywatnych w formie wspólnych przedsięwzięć utworzonych na podstawie art. 187 TFUE. W odniesieniu do tych wkładów stosuje się przepisy dotyczące partnerstw europejskich na podstawie [rozporządzenia w sprawie programu „Horyzont Europa”, dodać odniesienie].

Artykuł 16

Europejskie centra innowacji cyfrowych

1. W pierwszym roku realizacji programu tworzy się początkową sieć **europejskich** centrów innowacji cyfrowych.
2. Do celów utworzenia sieci, o której mowa w ust. 1, każde państwo członkowskie wyznacza, **zgodnie ze swoimi procedurami krajowymi** , [...] kandydujące podmioty w oparciu o następujące kryteria:
 - a) odpowiednie kompetencje powiązane z zadaniami **europejskich** centrów innowacji cyfrowych **wymienionymi w art. 16 ust. 6 i kompetencje w co najmniej jednej dziedzinie z tych określonych w art. 3 ust. 2** ;
 - b) odpowiednia zdolność w zakresie zarządzania, odpowiedni personel oraz odpowiednia infrastruktura **niezbędne do wypełniania funkcji określonych w art. 16 ust. 6** ;
 - c) środki operacyjne i prawne umożliwiające stosowanie określonych na poziomie Unii przepisów dotyczących zarządzania administracyjnego, zarządzania umowami i zarządzania finansowego;
 - d) odpowiednia **zdolność** finansowa, w **stosownych przypadkach wykazana za pośrednictwem** gwarancji, najlepiej udzielonych przez organ publiczny, odpowiadających wysokości środków unijnych, jakimi dany podmiot ma zarządzać.
3. Komisja przyjmuje decyzję w sprawie wyboru podmiotów wchodzących w skład początkowej sieci [...] **zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 27a ust. 2, uwzględniając w jak największym stopniu opinię każdego państwa członkowskiego przy wyborze europejskiego centrum innowacji cyfrowych na terytorium tego państwa** . Podmioty te są wybierane przez Komisję spośród podmiotów kandydujących wskazanych przez państwa członkowskie w oparciu o kryteria wymienione w ust. 2 i następujące dodatkowe kryteria:
 - a) budżet dostępny na sfinansowanie początkowej sieci;
 - b) konieczność zapewnienia przez początkową sieć zaspokojenia potrzeb przemysłu i obszarów interesu publicznego oraz kompleksowego i zrównoważonego zasięgu geograficznego.

4. **W ramach otwartej i konkurencyjnej procedury oraz uwzględniając w jak największym stopniu opinię każdego państwa członkowskiego przy wyborze europejskiego centrum innowacji cyfrowych na terytorium tego państwa, Komisja wybiera** dodatkowe europejskie centra innowacji cyfrowych [...] zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 27a ust. 2 [...] w taki sposób, aby zapewnić [...] ich **szeroki** zasięg geograficzny w Europie. Liczba podmiotów skupionych w sieci musi [...] **odpowiadać zapotrzebowaniu na usługi centrum** w [...] konkretnych państwach członkowskich, przy czym w każdym państwie członkowskim musi istnieć przynajmniej jedno **europejskie centrum innowacji cyfrowych**. W celu uwzględnienia szczególnych ograniczeń, z jakimi borykają się regiony najbardziej oddalone w UE, można wyznaczyć konkretne podmioty w celu zaspokojenia ich potrzeb.
- 4a. **Europejskie centra innowacji cyfrowych dysponują znaczną ogólną niezależnością w zakresie określania swojej [...] organizacji, składu i metod pracy.**
- 5[...]. **Europejskie centra innowacji cyfrowych [...] biorą udział w realizacji programu, [...] wypełniając następujące funkcje na rzecz przemysłu unijnego, zwłaszcza MŚP i spółek o średniej kapitalizacji, a także sektora publicznego:**
- a) **budowanie świadomości i udzielanie bezpośrednio lub zapewnianie dostępu do wiedzy fachowej, know-how i usług** z zakresu transformacji cyfrowej, w tym udostępniania zaplecza testowego i doświadczalnego;
 - b) **ułatwianie** transferu wiedzy fachowej i know-how między regionami, w szczególności kojarzenia MŚP i spółek o średniej kapitalizacji mających siedzibę w jednym regionie z **europejskimi** centrami innowacji cyfrowych utworzonymi w innych regionach i najbardziej właściwymi, aby świadczyć odpowiednie usługi;
 - c) świadczenie **bezpośrednio lub zapewnianie dostępu do** usług tematycznych, [...] w **szczególności** usług związanych ze sztuczną inteligencją, obliczeniami wielkiej skali i cyberbezpieczeństwem oraz zaufaniem, na rzecz administracji **publicznej**, organizacji sektora publicznego, MŚP i spółek o średniej kapitalizacji. [...] **Europejskie** centra innowacji cyfrowych mogą specjalizować się w świadczeniu konkretnych usług tematycznych i nie muszą świadczyć wszystkich usług tematycznych wymienionych w niniejszym ustępie, **ani świadczyć ich wszystkim kategoriom podmiotów; oraz**
 - d) udzielanie wsparcia finansowego osobom trzecim w ramach celu szczegółowego nr 4 „Zaawansowane umiejętności cyfrowe”.
- 6[...]. **W ramach niniejszego programu [...] Europejskie centra innowacji cyfrowych [...] otrzymują finansowanie w postaci dotacji.**

ROZDZIAŁ II

KWALIFIKOWALNOŚĆ

Artykuł 17

Działania kwalifikowalne

1. Do finansowania kwalifikują się wyłącznie działania przyczyniające się do realizacji celów, o których mowa w art. 3 i art. 4–8.
2. Kryteria kwalifikowalności w odniesieniu do działań określa się w programach prac.

Artykuł 18

Kwalifikujące się podmioty

1. [...]
- [...]1. Następujące podmioty **prawne** spełniają kryteria kwalifikowalności:
 - a) podmioty prawne mające siedzibę w:
 - (i) państwie członkowskim lub powiązonym z nim kraju lub terytorium zamorskim;
 - (ii) państwie trzecim stowarzyszonym z programem;
 - b) wszelkie podmioty prawne utworzone na mocy prawa unijnego lub wszelkie organizacje międzynarodowe.
- [...]2. Podmioty prawne mające siedzibę w państwie trzecim, które nie jest stowarzyszone z programem, mogą w drodze wyjątku kwalifikować się do uczestnictwa w działaniach szczególnych, jeżeli jest to niezbędne do osiągnięcia celów programu. **Podmioty takie ponoszą koszty swojego uczestnictwa, chyba że w odpowiednich programach prac określono inaczej.**
- [...]3. Do uczestnictwa w programie nie kwalifikują się osoby fizyczne, z wyjątkiem dotacji przyznawanych w ramach celu szczegółowego nr 4 „Zaawansowane umiejętności cyfrowe”.

- [...]4. W programie prac, o **którym mowa w art. 23**, można przewidzieć, że ze względów bezpieczeństwa lub w przypadku działań bezpośrednio związanych ze strategiczną autonomią UE uczestnictwo w programie jest ograniczone wyłącznie do beneficjentów mających siedzibę w państwach członkowskich bądź do beneficjentów mających siedzibę w państwach członkowskich i określonych państwach stowarzyszonych lub innych państwach trzecich. **Wszelkie ograniczenia uczestnictwa podmiotów prawnych mających siedzibę w państwach stowarzyszonych muszą być zgodne z warunkami odnośnej umowy.**
6. [...]
- [...] 5. **Program prac, o którym mowa w art. 23, może przewidywać, że – za zgodą zainteresowanych państw członkowskich – wnioski mogą być składane przez pojedyncze państwa członkowskie lub większą ich liczbę, organizacje międzynarodowe, wspólne przedsięwzięcia, publiczne lub prywatne przedsiębiorstwa lub podmioty ustanowione w państwach członkowskich.**

ROZDZIAŁ III

DOTACJE

Artykuł 19

Dotacje

Dotacje w ramach programu są przyznawane i zarządzane zgodnie z tytułem VIII rozporządzenia finansowego.

Artykuł 20

Kryteria przyznawania dotacji

1. Kryteria przyznawania dotacji określa się w programach prac oraz w zaproszeniach do składania wniosków z uwzględnieniem co najmniej następujących elementów:

- a) zaawansowanie danego działania w fazie rozwoju projektu;
- b) racjonalność proponowanego planu realizacji;
- c) [...]

[...]c) potrzeba przewyciężenia przeszkód finansowych takich jak brak finansowania rynkowego. [...]

2. **W stosownych przypadkach uwzględnia się następujące elementy:**

[...] **a) stymulujący wpływ unijnego wsparcia na inwestycje publiczne i prywatne;**

b) [...] [...] **oczekiwane** skutki ekonomiczne, społeczne, wpływ na klimat i środowisko [...];

[...] **c) [...]** dostępność **odnośnych usług i łatwość dostępu do nich;**

[...] **d) [...]** wymiar transeuropejski;

[...] **e) [...]** wyważony rozkład geograficzny w całej Unii [...] [...];

[...] **f) [...]** obecność długoterminowego planu zapewnienia trwałości działań;

[...] **g) [...]** **synergia i komplementarność z innymi unijnymi programami.**

Artykuł 20a

Ocena

Zgodnie z art. 150 rozporządzenia finansowego [...] wnioski o dotacje podlegają ocenie komisji oceniającej, która może składać się w całości lub częściowo z niezależnych ekspertów zewnętrznych.

ROZDZIAŁ IV

DZIAŁANIA ŁĄCZONE I INNE FINANSOWANIE ŁĄCZONE

Artykuł 21

Działania łączone

Działania łączone przewidziane w ramach niniejszego programu realizowane są zgodnie z {rozporządzeniem w sprawie Funduszu InvestEU} i tytułem X rozporządzenia finansowego.

Artykuł 22

Finansowanie skumulowane, uzupełniające i łączone

1. Działanie, które otrzymało wkład z innego programu unijnego, w **tym środki objęte zarządzaniem dzielonym**, może również otrzymać wkład [...] na podstawie niniejszego programu, pod warunkiem że wkłady z poszczególnych programów nie pokrywają tych samych kosztów. Do każdego wkładu w dane działanie zastosowanie mają przepisy dotyczące odpowiedniego unijnego programu, z którego pochodzi ten wkład. Finansowanie skumulowane nie może przekraczać łącznej kwoty kosztów kwalifikowalnych w ramach danego działania, a wsparcie z innych programów unijnych może być obliczane proporcjonalnie zgodnie z dokumentami określającym warunki wsparcia.
- [2. Działania, którym przyznano pieczęć doskonałości lub które spełniają następujące łączne [...] warunki:
 - a) dokonano ich oceny w kontekście zaproszenia do składania wniosków w ramach programu;
 - b) spełniają minimalne wymagania jakościowe określone w tym zaproszeniu do składania wniosków;
 - c) nie mogą być finansowane w ramach tego zaproszenia do składania wniosków ze względu na ograniczenia budżetowe

mogą otrzymać wsparcie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, [...], Europejskiego Funduszu Społecznego Plus lub Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich zgodnie z art. [67] ust. 5 rozporządzenia (UE) XX [rozporządzenie w sprawie wspólnych przepisów] i art. [8] rozporządzenia (UE) XX [w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowanie jej], pod warunkiem że działania te są zgodne z celami danego programu. Zastosowanie mają zasady funduszu udzielającego wsparcia [...].]

ROZDZIAŁ V

PROGRAMOWANIE, MONITOROWANIE, OCENA I KONTROLA

Artykuł 23

Programy prac

1. Program jest realizowany w ramach programów prac, o których mowa w art. 110 rozporządzenia finansowego.
2. Te programy prac przyjmuje się w formie programów wieloletnich [...] **obejmujących przynajmniej jeden cel szczegółowy**. Jeżeli uzasadniają to szczególne potrzeby w zakresie realizacji, programy te można przyjąć również jako programy roczne [...].
3. Pierwsze wieloletnie programy prac koncentrują się na działaniach określonych w załączniku 1 i zapewniają, aby działania wspierane przez dany program nie wypierały finansowania prywatnego. Kolejne programy prac mogą obejmować działania, których nie określono w [...] **tym** załączniku, pod warunkiem że są one spójne z celami niniejszego rozporządzenia określonymi w art. 4–8.
4. W stosownych przypadkach programy prac określają całkowitą kwotę zarezerwowaną na działania łączone.
5. **Programy prac w zakresie celu szczegółowego [...] nr 2 „Sztuczna inteligencja”, celu szczegółowego nr 4 „Zaawansowane umiejętności cyfrowe” i celu szczegółowego nr 5 „Wdrażanie, optymalne wykorzystanie zdolności cyfrowych i interoperacyjność” oraz programy prac dotyczące ewentualnych innych działań podlegających zarządzaniu bezpośredniemu w związku z celem szczegółowym nr 1 „Obliczenia wielkiej skali” i celem szczegółowym nr 3 „Cyberbezpieczeństwo i zaufanie” przyjmowane są przez Komisję w drodze [...] aktów wykonawczych. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 27a ust. 2.**

Artykuł 24

Monitorowanie i sprawozdawczość

1. Wskaźniki służące monitorowaniu wykonania i postępów w realizacji programu pod kątem osiągnięcia celów szczegółowych wymienionych w art. 3 określono w załączniku II.
2. Aby zapewnić skuteczną ocenę postępów programu w osiąganiu jego celów, Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 27 w celu zmiany załącznika II, aby dokonać przeglądu wskaźników lub uzupełnić je, jeżeli uzna to za konieczne, oraz uzupełnić niniejsze rozporządzenie o przepisy dotyczące ustanowienia ram monitorowania i oceny.
3. System sprawozdawczości dotyczącej realizacji celów zapewnia wydajne, skuteczne i terminowe gromadzenie danych na potrzeby monitorowania realizacji programu i jego wyników. W tym celu na odbiorców środków unijnych oraz państwa członkowskie nakłada się proporcjonalne wymogi dotyczące sprawozdawczości.
4. Oficjalne statystyki UE, takie jak regularne badania statystyczne poświęcone ICT, wykorzystuje się w maksymalnym zakresie. Na etapie początkowego projektowania i późniejszego opracowywania wskaźników statystycznych stosowanych do monitorowania realizacji programu oraz poczynionych postępów w transformacji cyfrowej przeprowadza się konsultacje z krajowymi urzędami statystycznymi, które również, wraz z Eurostatem, angażuje się w ten proces.

Artykuł 25

Ocena [...] programu

1. Oceny przeprowadza się w terminie pozwalającym na uwzględnienie ich wyników w procesie decyzyjnym.
2. Ocena śródkresowa programu przeprowadzana jest z chwilą, gdy dostępne są wystarczające informacje na temat realizacji programu, jednak nie później niż w ciągu czterech lat od rozpoczęcia realizacji programu. **Ocena śródkresowa jest podstawą do dostosowania, w stosownych przypadkach, wdrażania programu, również przy uwzględnieniu postępu technologicznego w odpowiednich dziedzinach.**
3. Po zakończeniu realizacji programu, lecz nie później niż cztery lata po upływie okresu określonego w art. 1 Komisja przeprowadza ocenę końcową programu.

4. System sprawozdawczości na potrzeby oceny zapewnia, aby dane do celów oceny były gromadzone przez odbiorców środków unijnych w sposób wydajny, skuteczny i terminowy oraz na odpowiednim poziomie szczegółowości.
5. Komisja przekazuje wnioski z tych ocen, opatrzone własnymi komentarzami, Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu i Komitetowi Regionów.

Artykuł 26

Audyty

1. Audyty dotyczące wykorzystania wkładu Unii przeprowadzane przez osoby lub podmioty, w tym przez osoby lub podmioty inne niż te, które zostały upoważnione przez instytucje lub organy Unii, stanowią podstawę ogólnej pewności zgodnie z art. 127 rozporządzenia finansowego.
2. System kontroli zapewnia odpowiednią równowagę między zaufaniem a kontrolą, z uwzględnieniem kosztów administracyjnych i innych kosztów prowadzenia kontroli na wszystkich poziomach.
3. Kontrole wydatków przeprowadza się w spójny sposób zgodnie z zasadami oszczędności, efektywności i skuteczności.
4. W ramach systemu kontroli strategia audytu może opierać się na kontroli finansowej reprezentatywnej próby wydatków. Uzupełnienie takiej reprezentatywnej próby stanowią dane dobrane w oparciu o ocenę ryzyka związanego z wydatkami.
5. Działania, które otrzymały finansowanie skumulowane z różnych unijnych programów, poddaje się audytowi tylko raz, obejmując jego zakresem wszystkie odnośne programy i regulujące je przepisy.

Artykuł 27

Wykonywanie przekazanych uprawnień

1. Powierzenie Komisji uprawnień do przyjęcia aktów delegowanych podlega warunkom określonym w niniejszym artykule.
2. Uprawnienia do przyjęcia aktów delegowanych, o których mowa w art. 24, powierza się Komisji do dnia 31 grudnia 2028 r.

3. Przekazanie uprawnień, o którym mowa w art. 24, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna od następnego dnia po jej opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej lub w określonym w tej decyzji późniejszym terminie. Nie wpływa ona na ważność jakichkolwiek już obowiązujących aktów delegowanych.
4. Przed przyjęciem aktu delegowanego Komisja konsultuje się z ekspertami wyznaczonymi przez każde państwo członkowskie zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym w sprawie lepszego stanowienia prawa z dnia 13 kwietnia 2016 r.
5. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
6. Akt delegowany przyjęty na podstawie art. 24 wchodzi w życie **tylko** wówczas, gdy ani Parlament Europejski, ani Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie dwóch miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, lub gdy, przed upływem tego terminu, zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

Artykuł 27a

Procedura komitetowa

1. **Komisję wspomaga Komitet Koordynacyjny ds. Programu „Cyfrowa Europa”. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.**
- [...]2. **W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.**

[Artykuł 28

Ochrona interesów finansowych Unii

W przypadku gdy państwo trzecie uczestniczy w programie na mocy decyzji wydanej na podstawie umowy międzynarodowej lub na mocy jakiegokolwiek innego instrumentu prawnego, to państwo trzecie przyznaje niezbędne prawa i dostęp, których urzędnik zatwierdzający, Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF) lub Europejski Trybunał Obrachunkowy mogą potrzebować, aby w pełni wykonywać swoje odnośne uprawnienia. W przypadku OLAF takie prawa obejmują prawa do prowadzenia dochodzeń, w tym kontroli na miejscu i inspekcji, przewidziane w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013 dotyczącym dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF).]

ROZDZIAŁ VI

PRZEPISY PRZEJŚCIOWE I KOŃCOWE

Artykuł 29

Informacja, komunikacja, promocja, wsparcie polityki i rozpowszechnianie

1. Odbiorcy finansowania unijnego uznają pochodzenie i zapewniają eksponowanie finansowania unijnego (w szczególności podczas promowania działań i ich wyników) poprzez dostarczanie spójnych, skutecznych i proporcjonalnych informacji skierowanych do różnych grup odbiorców, w tym do mediów i opinii publicznej.
2. Komisja prowadzi działania informacyjne i komunikacyjne związane z programem, jego działaniami i wynikami. Zasoby finansowe przydzielone na program przyczyniają się również do komunikacji instytucjonalnej w zakresie priorytetów politycznych Unii, o ile są one związane z celami, o których mowa w art. 3.
3. Program zapewnia wsparcie dla procesu opracowywania polityki, działań informacyjnych, działań z zakresu podnoszenia świadomości i upowszechniania prowadzonych działań oraz wspiera propagowanie współpracy i wymianę doświadczeń w dziedzinach wymienionych w art. 4–8.

Artykuł 30

Uchylenie

[...] Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2240 z dnia 25 listopada 2015 r. ustanawiająca program na rzecz rozwiązań interoperacyjnych i wspólnych ram dla europejskich administracji publicznych, przedsiębiorstw i obywateli (program ISA2) jako środek modernizacji sektora publicznego traci moc ze skutkiem od dnia 1 stycznia 2021 r.

Artykuł 31

Przepisy przejściowe

1. Niniejsze rozporządzenie nie ma wpływu na kontynuację lub modyfikację danych działań, aż do ich zamknięcia, zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 283/2014⁴⁰ i decyzją (UE) 2015/2240⁴¹, które nadal stosuje się do danych działań aż do ich zamknięcia.
2. Z puli środków finansowych przeznaczonych na program można również pokrywać wydatki na wsparcie techniczne i administracyjne na potrzeby przejścia między programem a środkami przyjętymi na podstawie rozporządzenia (UE) nr 283/2014 i decyzji (UE) 2015/2240⁴².
3. W razie potrzeby w budżecie obejmującym okres po 2027 r. mogą zostać zapisane środki na pokrycie wydatków przewidzianych w art. 9 ust. 4, aby umożliwić zarządzanie działaniami, które nie zostaną zakończone do dnia 31 grudnia 2027 r.

⁴⁰ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 283/2014 z dnia 11 marca 2014 r. w sprawie wytycznych dotyczących sieci transeuropejskich w dziedzinie infrastruktury telekomunikacyjnej, uchylające decyzję nr 1336/97/WE (Dz.U. L 86 z 21.3.2014, s. 14).

⁴¹ Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2240 z dnia 25 listopada 2015 r. ustanawiająca program na rzecz rozwiązań interoperacyjnych i wspólnych ram dla europejskich administracji publicznych, przedsiębiorstw i obywateli (program ISA2) jako środek modernizacji sektora publicznego.

⁴² Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2240 z dnia 25 listopada 2015 r. ustanawiająca program na rzecz rozwiązań interoperacyjnych i wspólnych ram dla europejskich administracji publicznych, przedsiębiorstw i obywateli (program ISA2) jako środek modernizacji sektora publicznego.

Artykuł 32

Wejście w życie

[...] Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

*W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodniczący*

*W imieniu Rady
Przewodniczący*

ZAŁĄCZNIK 1

DZIAŁANIA

Techniczny opis programu: początkowy zakres działań

Początkowe działania w ramach programu realizowane są zgodnie z następującym opisem technicznym:

Cel szczegółowy nr 1 „Obliczenia wielkiej skali”

Program służy wdrożeniu europejskiej strategii na rzecz obliczeń wielkiej skali (HPC) poprzez wspieranie kompleksowego unijnego ekosystemu, który zapewnia niezbędne zdolności w zakresie HPC i danych, aby umożliwić Europie konkurowanie w skali globalnej. Strategia ma na celu wdrożenie światowej klasy infrastruktury z zakresu HPC i przetwarzania danych oferującej eksaskalową moc obliczeniową do roku 2022/2023 oraz infrastruktury ponadeksaskalowej – do roku 2026/27, gwarantując Unii niezależną i konkurencyjną podaż technologii HPC, osiągnięcie doskonałości w zakresie zastosowań HPC oraz zwiększenie dostępności i wykorzystania HPC.

Początkowe działania obejmują:

1. ramy wspólnych zamówień **pozwalające na stosowanie podejścia opartego na współprojektowaniu przy nabywaniu** [...] zintegrowanej sieci światowej klasy urządzeń HPC, w tym infrastrukturę w zakresie eksaskalowych (**wykonujących 10^{18} operacji na sekundę**) obliczeń superkomputerowych oraz przetwarzania danych. Będzie ona **łatwo dostępna** [...] dla użytkowników z sektora publicznego i prywatnego, **szczególnie dla MŚP, niezależnie od państwa członkowskiego, w którym użytkownicy ci mają siedzibę** i [...] w ramach badań naukowych finansowanych ze środków publicznych [...], **zgodnie z rozporządzeniem ustanawiającym Europejskie Wspólne Przedsięwzięcie w dziedzinie Obliczeń Wielkiej Skali**};
2. ramy wspólnych zamówień na infrastrukturę w zakresie ponadeksaskalowych (**wykonujących 10^{21} operacji na sekundę**) obliczeń superkomputerowych, w tym integrację z kwantowymi technologiami obliczeniowymi;
3. koordynację na szczeblu UE oraz odpowiednie środki finansowe na wsparcie rozwoju, zamówień i eksploatacji takiej infrastruktury;
4. tworzenie sieci skupiającej zdolności poszczególnych państw członkowskich w zakresie HPC i danych oraz wsparcie dla państw członkowskich pragnących zaktualizować lub nabyć nowe zdolności w zakresie HPC;
5. tworzenie sieci skupiającej ośrodki kompetencji w zakresie HPC (**co najmniej** po jednym z każdego państwa członkowskiego) powiązanych z ich krajowymi ośrodkami obliczeń superkomputerowych, w celu świadczenia usług HPC na rzecz przemysłu (w szczególności MŚP), środowiska akademickiego i administracji publicznych;
6. wykorzystanie technologii gotowej do użytku/technologii operacyjnej: obliczenia superkomputerowe jako usługa będąca wynikiem badań naukowych i innowacji ukierunkowanych na budowę zintegrowanego unijnego ekosystemu HPC, obejmującego wszystkie segmenty naukowego i przemysłowego łańcucha wartości (sprzęt, oprogramowanie, zastosowania, usługi, wzajemne połączenia i zaawansowane umiejętności cyfrowe).

Cel szczegółowy nr 2 „Obliczenia wielkiej skali”

Program ma na celu rozbudowę i zwiększenie podstawowych zdolności w zakresie sztucznej inteligencji (AI) w Europie, w tym zasobów danych i repozytoriów algorytmów, oraz zapewnienie ich dostępności dla wszystkich przedsiębiorstw i administracji publicznych, jak również wzmocnienie i połączenie w sieć istniejących i **nowo ustanowionych placówek** prowadzących w państwach członkowskich testy i doświadczenia związane ze sztuczną inteligencją.

Początkowe działania obejmują:

1. utworzenie wspólnych europejskich przestrzeni danych, które służyć będą agregacji informacji publicznych z całej Europy, w **tym pochodzących z ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego**, i staną się źródłem danych wejściowych dla rozwiązań z zakresu AI. Przestrzenie te byłyby [...] otwarte dla sektora publicznego i prywatnego. Aby zwiększyć wykorzystanie danych, należy zapewnić interoperacyjność danych w ramach danej przestrzeni, **szczególnie [...] poprzez [...] wykorzystanie formatów danych, które to formaty byłyby otwarte, nadające się do odczytu maszynowego, ustandaryzowane i udokumentowane**, zarówno w interakcji między sektorem publicznym i sektorem prywatnym, jak i interakcji w obrębie sektorów i pomiędzy sektorami (interoperacyjność semantyczna);
2. opracowanie wspólnych europejskich **bibliotek algorytmów lub interfejsów do tych bibliotek**, które byłyby **łatwo** dostępne dla wszystkich **na sprawiedliwych, rozsądnych i niedyskryminacyjnych warunkach**. Przedsiębiorstwa i sektor publiczny byłyby w stanie identyfikować i nabywać rozwiązania, które najlepiej odpowiadałyby ich potrzebom;
3. wspólne inwestycje z państwami członkowskimi w światowej klasy ośrodki referencyjne prowadzące doświadczenia i testy w rzeczywistych warunkach, koncentrujące się na zastosowaniach AI w kluczowych sektorach, takich jak opieka zdrowotna, monitorowanie Ziemi/środowiska, **transport i mobilność**, bezpieczeństwo, produkcja lub finanse, jak również w innych obszarach interesu publicznego. Ośrodki te powinny być otwarte dla wszystkich podmiotów w całej Europie i podłączone do sieci centrów innowacji cyfrowych. Powinny one być wyposażone w duże systemy obliczeniowe i systemy przetwarzania danych oraz najnowsze technologie AI, w tym z nowych obszarów, [...] **między innymi** z obszarów obliczeń neuromorficznych, uczenia głębokiego i robotyki, **lub podłączone do takich systemów**.

Cel szczegółowy nr 3 „Obliczenia wielkiej skali”

Program ma stymulować **wzmocnienie**, budowę i **nabywanie** podstawowych zdolności w celu zabezpieczenia unijnej gospodarki cyfrowej, społeczeństwa i demokracji poprzez wzmocnienie unijnego potencjału przemysłowego i konkurencyjności w dziedzinie cyberbezpieczeństwa, a także zwiększenie zdolności sektora prywatnego i publicznego do ochrony europejskich obywateli i przedsiębiorstw przed zagrożeniami dla cyberbezpieczeństwa, włączając w to wsparcie wdrażania dyrektywy w sprawie bezpieczeństwa sieci i informacji.

W ramach tego celu działania początkowe obejmują:

1. wspólne inwestycje z państwami członkowskimi w zaawansowane urządzenia, infrastrukturę i know-how w dziedzinie cyberbezpieczeństwa, które są niezbędne do ochrony infrastruktury krytycznej i całego jednolitego rynku cyfrowego. Mogą to być inwestycje w infrastrukturę kwantową oraz zasoby danych na potrzeby cyberbezpieczeństwa, orientację sytuacyjną w cyberprzestrzeni, a także inne narzędzia, które zostaną udostępnione sektorowi publicznemu i prywatnemu w całej Europie;
2. zwiększanie istniejących zdolności technologicznych i łączenie w sieć ośrodków kompetencji w państwach członkowskich oraz dopilnowanie, aby zdolności te odpowiadały potrzebom sektora publicznego i przemysłu, w tym w odniesieniu do produktów i usług, które wzmacniają cyberbezpieczeństwo i zaufanie w ramach jednolitego rynku cyfrowego;
3. zapewnienie szerokiego wdrożenia [...] **skutecznych, najnowocześniejszych** rozwiązań z zakresu cyberbezpieczeństwa i zaufania [...] w państwach członkowskich. Obejmuje to [...] **poprawę bezpieczeństwa i ochrony produktów od momentu ich zaprojektowania do komercjalizacji**;
4. wsparcie w celu wyeliminowania luki w umiejętnościach w zakresie cyberbezpieczeństwa poprzez np. ujednoczenie programów dotyczących umiejętności w zakresie cyberbezpieczeństwa, dostosowanie ich do konkretnych potrzeb sektorowych oraz ułatwienie dostępu do ukierunkowanych specjalistycznych szkoleń.

Cel szczegółowy nr 4 „Obliczenia wielkiej skali”

Program ma wspierać łatwy dostęp obecnej i przyszłej siły roboczej do zaawansowanych umiejętności cyfrowych, w szczególności w zakresie HPC, AI, **analityki dużych zbiorów danych**, rozproszonych rejestrów (np. technologii blockchain) oraz cyberbezpieczeństwa poprzez oferowanie **między innymi** studentom, absolwentom i pracownikom, niezależnie od ich miejsca pobytu, możliwości nabywania i rozwijania tych umiejętności.

Początkowe działania obejmują:

1. dostęp do szkoleń w miejscu pracy poprzez umożliwienie udziału w praktykach w ośrodkach kompetencji i w przedsiębiorstwach wdrażających zaawansowane technologie **cyfrowe**;
2. dostęp do kursów w zakresie zaawansowanych technologii cyfrowych, które będą oferowane przez **instytucje szkolnictwa wyższego, instytuty badawcze oraz branżowe organy ds. certyfikacji zawodowej** we współpracy z podmiotami uczestniczącymi w programie (tematyka kursów [...] **powinna obejmować** sztuczną inteligencję, cyberbezpieczeństwo, rozproszone rejestry (np. technologię blockchain), HPC i technologie kwantowe);
3. uczestnictwo w krótkoterminowych, specjalistycznych szkoleniach zawodowych, które uzyskały stosowne poświadczenie, na przykład w dziedzinie cyberbezpieczeństwa.

Interwencje będą dotyczyć głównie [...] **zaawansowanych** umiejętności cyfrowych związanych z określonymi technologiami.

Wszystkie interwencje zostaną opracowane i będą realizowane [...] **poprzez zarządzanie bezpośrednie. Europejskie centra innowacji cyfrowych, o których mowa w art. [...] 16, będą pełnić funkcję podmiotów wspomagających w zakresie możliwości szkoleniowych, prowadząc współpracę z podmiotami zapewniającymi kształcenie i szkolenia.**

Cel szczegółowy nr 5 „Wdrażanie, optymalne wykorzystanie zdolności cyfrowych i interoperacyjność”

I. Początkowe działania związane z transformacją cyfrową obszarów interesu publicznego obejmują:

[...]

1. Modernizacja administracji publicznej:

- 1.1. wspieranie państw członkowskich we wdrażaniu zasad deklaracji z Tallina w sprawie administracji elektronicznej we wszystkich dziedzinach polityki i tworzenie w razie potrzeby niezbędnych rejestrów przy zapewnieniu ich wzajemnego połączenia z pełnym poszanowaniem ogólnego rozporządzenia o ochronie danych;
- 1.2. wspieranie projektowania, działań pilotażowych, wdrażania, utrzymywania i promowania spójnego ekosystemu transgranicznej infrastruktury usług cyfrowych oraz ułatwianie wdrażania płynnie działających, kompleksowych, bezpiecznych, interoperacyjnych, wielojęzycznych i interoperacyjnych w wymiarze transgranicznym lub międzysektorowym rozwiązań i wspólnych struktur w obrębie administracji publicznej. Uwzględnia się również metody oceny skutków i korzyści;
- 1.3. wspieranie oceny, aktualizacji i propagowania istniejących wspólnych specyfikacji i standardów, a także opracowywania, ustanawiania i propagowania nowych wspólnych specyfikacji, otwartych specyfikacji i standardów za pośrednictwem unijnych platform normalizacyjnych oraz, w stosownych przypadkach, we współpracy z europejskimi lub międzynarodowymi organizacjami normalizacyjnymi;
- 1.4. współpraca ukierunkowana na urzeczywistnienie europejskiego ekosystemu zaufanej infrastruktury **potencjalnie** wykorzystującej usługi i zastosowania z zakresu rozproszonych rejestrów (np. technologii blockchain), w tym wspieranie interoperacyjności i standaryzacji oraz promowanie wdrażania zastosowań transgranicznych w UE.

2. Opieka zdrowotna⁴³:

- 2.1. zapewnienie, **by obywatele Unii mieli kontrolę nad swoimi danymi osobowymi oraz dostęp do swoich danych osobowych dotyczących zdrowia**, a także możliwości ich współdzielenia, wykorzystywania i zarządzania nimi – w bezpieczny sposób w wymiarze transgranicznym, niezależnie od ich lokalizacji lub lokalizacji samych danych, **zgodnie z mającym zastosowanie prawem ochrony danych**; Dokończenie budowy infrastruktury usług cyfrowych w zakresie e-zdrowia oraz rozszerzenie jej o nowe usługi cyfrowe – **dotyczące profilaktyki chorób, opieki zdrowotnej i społecznej [...]**, wspieranie wdrożenia tych usług, w oparciu o szerokie wsparcie dostarczane poprzez działania UE i państw członkowskich, zwłaszcza w ramach sieci e-zdrowie zgodnie z art. 14 dyrektywy 2011/24/UE;

⁴³ COM (2018) 233 final, komunikat w sprawie umożliwienia transformacji cyfrowej opieki zdrowotnej i społecznej na jednolitym rynku cyfrowym; wzmocnienia pozycji obywateli i budowania zdrowszego społeczeństwa.

- 2.2. udostępnienie lepszej jakości danych na potrzeby badań naukowych, zapobiegania chorobom oraz zindywidualizowanej opieki zdrowotnej i społecznej. Zapewnienie europejskim naukowcom prowadzącym badania w dziedzinie zdrowia i osobom zajmującym się praktyką kliniczną dostępu do niezbędnej skali zasobów (wspólne przestrzenie danych, w **tym przechowywanie danych i moc obliczeniowa**, wiedza fachowa i zdolności analityczne), aby umożliwić im dokonywanie przełomów w leczeniu poważnych chorób oraz chorób rzadkich. Celem jest zapewnienie kohorty wyodrębnionej z populacji składającej się z co najmniej 10 mln obywateli; [...]
- 2.3. udostępnienie narzędzi cyfrowych na potrzeby wzmocnienia pozycji obywateli oraz w celu zapewnienia opieki skoncentrowanej na jednostce poprzez wspieranie wymiany innowacyjnych i najlepszych praktyk w zakresie cyfrowej opieki zdrowotnej, budowania zdolności i pomocy technicznej, w szczególności w dziedzinie cyberbezpieczeństwa, AI i HPC.
3. Sądownictwo: zapewnienie płynnej i bezpiecznej transgranicznej komunikacji elektronicznej w obrębie sądownictwa oraz między sądownictwem a innymi właściwymi organami w obszarze wymiaru sprawiedliwości w sprawach cywilnych i karnych. Poprawa dostępu obywateli, przedsiębiorstw, prawników praktyków i pracowników sądownictwa do wymiaru sprawiedliwości oraz do informacji i procedur prawnych dzięki semantycznie interoperacyjnym połączeniom z krajowymi bazami danych i rejestrami, a także ułatwianie pozasądowego rozstrzygania sporów za pośrednictwem internetu. Propagowanie rozwoju i wdrażania innowacyjnych technologii na potrzeby [...] **zawodów prawniczych, między innymi** w oparciu o rozwiązania wykorzystujące sztuczną inteligencję, które mogą usprawnić i przyspieszyć procedury (na przykład zastosowania w zakresie technologii prawnych).
4. Transport, **mobilność**, energia i środowisko naturalne: wdrożenie zdecentralizowanych rozwiązań i infrastruktury wymaganych do celów zastosowań cyfrowych na dużą skalę, takich jak **zautomatyzowane i oparte na sieci systemy jazdy, bezzalogowe statki powietrzne, koncepcje inteligentnej mobilności**, inteligentne miasta lub inteligentne obszary wiejskie, z myślą o wsparciu polityki transportowej, energetycznej i środowiskowej, w **koordynacji z działaniami na rzecz cyfryzacji sektorów transportu i energii w ramach instrumentu „Łącząc Europę”**.
5. Edukacja, [...] kultura i **media**: zapewnienie twórcom, [...] sektorowi kreatywnemu i **sektorowi kultury** w Europie dostępu do najnowszych technologii cyfrowych, począwszy od sztucznej inteligencji, a skończywszy na zaawansowanych systemach obliczeniowych. Wykorzystanie europejskiego dziedzictwa kulturowego, w **tym Europeany**, [...] **do wspierania edukacji i badań naukowych oraz do** propagowania różnorodności kulturowej, spójności społecznej i [...] **społeczeństwa** europejskiego. Wspieranie absorpcji technologii cyfrowych w edukacji **oraz przez prywatne i finansowane ze środków publicznych instytucje kulturalne**.

[...]

6. **Inne działania wspierające** [...] jednolity rynek cyfrowy [...], [...] **na przykład** wzmocnienie umiejętności cyfrowych i umiejętności korzystania z **mediów** oraz zwiększanie świadomości [...] wśród małoletnich, rodziców i nauczycieli w kwestiach związanych z zagrożeniami, jakie mogą napotkać osoby małoletnie w internecie, oraz na temat sposobów ochrony tych osób [...], jak również przeciwdziałanie – **poprzez wspieranie ogólnoeuropejskiej sieci centrów bezpieczniejszego internetu – cyberprzemocy i** rozpowszechnianiu w internecie materiałów prezentujących seksualne wykorzystywanie dzieci. **propagowanie** [...] środków mających na celu **wykrywanie i** zwalczanie umyślnego rozpowszechniania dezinformacji, **dzięki czemu poprawi się ogólna odporność Unii; wspieranie** obserwatorium UE ds. gospodarki platform cyfrowych, jak również badań i działań informacyjnych.

Działania, o których mowa w pkt. 1–[...] 6, mogą być częściowo wspierane przez europejskie centra innowacji cyfrowych za pomocą tych samych zdolności, które powstały, aby pomóc przemysłowi w jego transformacji cyfrowej (zob. pkt II).

II. Początkowe działania związane z cyfryzacją przemysłu:

1. Wkład w zwiększenie możliwości [...] sieci **europejskich** centrów innowacji cyfrowych w celu zapewnienia dostępu do zdolności cyfrowych wszystkim przedsiębiorstwom, w szczególności MŚP, w każdym regionie UE. Obejmuje to w szczególności:
 - 1.1. dostęp do wspólnej europejskiej przestrzeni danych i platform AI oraz europejskiej infrastruktury HPC na potrzeby analizy danych i zastosowań wymagających dużych mocy obliczeniowych;
 - 1.2. dostęp do zaplecza umożliwiającego testowanie rozwiązań AI na dużą skalę oraz do zaawansowanych narzędzi w dziedzinie cyberbezpieczeństwa;
 - 1.3. dostęp do zaawansowanych umiejętności **cyfrowych**.
2. Prowadzone działania będą koordynowane z działaniami w zakresie innowacji w dziedzinie technologii cyfrowych wspieranymi w szczególności w ramach programu „Horyzont Europa” oraz inwestycjami w **europejskie** centra innowacji cyfrowych wspieranymi w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, a także będą stanowić uzupełnienie tych działań i inwestycji. W ramach programu „Cyfrowa Europa” mogą być również przyznawane dotacje na pierwsze zastosowania w warunkach rynkowych zgodnie z zasadami pomocy państwa. Wsparcie dostępu do środków na sfinansowanie kolejnych etapów transformacji cyfrowej poszczególnych sektorów będzie możliwe dzięki instrumentom finansowym udostępnionym w ramach programu InvestEU.

ZAŁĄCZNIK 2

Wskaźniki realizacji celów

Cel szczegółowy nr 1 – Obliczenia wielkiej skali

1.1. Liczba infrastruktur HPC nabytych w drodze wspólnych zamówień

1.2 Wykorzystanie komputerów eksaskalowych i ponadeksaskalowych ogółem oraz przez poszczególne grupy zainteresowanych stron (uniwersytety, MŚP itp.)

Cel szczegółowy nr 2 – Sztuczna inteligencja

2.1. Łączna kwota zainwestowana w zaplecza doświadczalne i testowe

2.2. [...] **Poziom wykorzystywania wspólnych europejskich bibliotek algorytmów lub interfejsów do tych bibliotek, poziom wykorzystywania wspólnych europejskich przestrzeni danych i poziom wykorzystywania zapleczy doświadczalnych i testowych w związku z działaniami, o których mowa w niniejszym rozporządzeniu [...]**

Cel szczegółowy nr 3 – Cyberbezpieczeństwo i zaufanie

3.1. Liczba infrastruktur lub narzędzi z zakresu cyberbezpieczeństwa nabytych w drodze wspólnych zamówień⁴⁴

3.2 Liczba użytkowników i społeczności użytkowników uzyskujących dostęp do europejskiej infrastruktury z zakresu cyberbezpieczeństwa

⁴⁴ W odpowiedzi na zapytania o wyjaśnienia, w związku z przedmiotowym wskaźnikiem można udzielić następujących informacji:
„Infrastruktury” oznaczają zwykle infrastruktury badawcze lub doświadczalne takie jak stanowiska testowe, cyberpoligony, lub instalacje obliczeniowe / komunikacyjne. Pojęcie to może dotyczyć zarówno danych lub oprogramowania, jak i obiektów fizycznych.
„Narzędzia” oznaczają zwykle urządzenia lub oprogramowanie/algorytmy wykorzystywane do zwiększenia bezpieczeństwa systemów ICT. Mogą to być przykładowo oprogramowanie do wykrywania włamań lub zasoby danych umożliwiające orientację sytuacyjną w zakresie infrastruktury krytycznej.
Wniosek w sprawie centrum kompetencji przewiduje wszelkie rodzaje zamówień publicznych, nie tylko zamówienia wspólne: zamówienia ogłaszane przez centrum kompetencji jako organu Unii, zamówienia ogłaszane przez inne podmioty z wykorzystaniem dotacji unijnej, lub zamówienia ogłaszane przez kilka zainteresowanych stron.

Cel szczegółowy nr 4 – Zaawansowane umiejętności cyfrowe

4.1 Liczba [...] osób, które odbyły szkolenie w celu nabycia zaawansowanych umiejętności cyfrowych

4.2 Liczba przedsiębiorstw, w szczególności MŚP, które mają trudności z rekrutacją specjalistów ICT

Cel szczegółowy nr 5 – Wdrożenie, optymalne wykorzystanie zdolności cyfrowych i interoperacyjność

5.1 Wykorzystanie cyfrowych usług publicznych

5.2 Przedsiębiorstwa o wysokim wskaźniku wykorzystania technologii cyfrowych

5.3. Zbieżność krajowych ram interoperacyjności z europejskimi ramami interoperacyjności

5.4 Liczba przedsiębiorstw i [...] podmiotów sektora publicznego [...], które skorzystały z usług europejskich centrów innowacji cyfrowych.

ZAŁĄCZNIK 3

Synergie z innymi programami unijnymi

- [...]1. Dzięki synergiiom z programem „Horyzont Europa”:
- a) rodzaje wspieranych działań, oczekiwane rezultaty programu „Cyfrowa Europa” oraz programu „Horyzont Europa” oraz ich logika interwencji różnią się między sobą i są względem siebie komplementarne, choć kilka obszarów tematycznych będących przedmiotem zainteresowania tych programów jest ze sobą zbieżnych;
 - b) program „Horyzont Europa” zapewni szerokie wsparcie dla badań naukowych, rozwoju technologicznego, demonstracji, projektów pilotażowych, weryfikacji poprawności projektu, testów i innowacji, w tym na etapie działań poprzedzających komercyjne wykorzystanie innowacyjnych technologii cyfrowych, w szczególności poprzez:
 - (i) wydzielony budżet w ramach filaru „Globalne wyzwania” na potrzeby komponentu „Technologie cyfrowe i przemysł” w celu rozwijania technologii prorozwojowych (sztuczna inteligencja i robotyka, internet nowej generacji, obliczenia wielkiej skali i duże zbiory danych, kluczowe technologie cyfrowe łączące technologię cyfrową z innymi technologiami); (ii) wsparcie na rzecz e-infrastruktur w ramach filaru „Otwarta nauka”; (iii) włączenie technologii cyfrowych do wszystkich globalnych wyzwań (opieka zdrowotna, bezpieczeństwo, energia i mobilność, klimat itp.); oraz (iv) wsparcie ekspansji innowacji przełomowych w ramach filaru „Otwarte innowacje” (z których wiele stanowić będzie połączenie technologii cyfrowych i fizycznych);
 - c) w ramach programu „Cyfrowa Europa” realizowane będą inwestycje w (i) budowanie potencjału cyfrowego w zakresie obliczeń wielkiej skali, sztucznej inteligencji, cyberbezpieczeństwa i zaawansowanych umiejętności cyfrowych; oraz (ii) proces wdrażania na szczeblu krajowym i regionalnym – zgodnie z unijnymi ramami – zdolności cyfrowych i najnowszych technologii cyfrowych w obszarach interesu publicznego (takich jak opieka zdrowotna, administracja publiczna, wymiar sprawiedliwości i edukacja) lub w obszarach, w których istnieją niedoskonałości rynku (takich jak cyfryzacja przedsiębiorstw, w szczególności małych i średnich przedsiębiorstw);
 - d) zdolności i infrastrukturę stworzone w ramach programu „Cyfrowa Europa” udostępnia się społeczności skupiającej naukowców zajmujących się badaniami naukowymi i innowacjami, w tym na potrzeby działań wspieranych w ramach programu „Horyzont Europa”, w tym testów, doświadczeń i demonstracji we wszystkich sektorach i dyscyplinach;
 - e) w miarę jak nowe technologie cyfrowe opracowywane w ramach programu „Horyzont Europa” będą osiągały dojrzałość, będą one stopniowo przyjmowane i wdrażane w ramach programu „Cyfrowa Europa”;
 - f) uzupełnieniem inicjatyw przewidzianych w programie „Horyzont Europa” służących rozwojowi programów kształcenia w zakresie umiejętności i kompetencji, w tym inicjatyw realizowanych w centrach kolokacji działających w ramach KIC-Digital przy Europejskim Instytucie Innowacji i Technologii, będą działania wspierane w ramach programu „Cyfrowa Europa”, służące budowaniu zdolności w zakresie zaawansowanych umiejętności cyfrowych;
 - g) wprowadza się silne mechanizmy koordynacji w zakresie programowania i wdrażania, ujednolicając w możliwym zakresie wszystkie procedury dla obu programów. W ich struktury zarządzania zaangażowane będą wszystkie zainteresowane służby Komisji.

[...]2. Dzięki synergii z programami unijnymi realizowanymi w trybie zarządzania dzielonego, w tym z Europejskim Funduszem Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskim Funduszem Społecznym Plus (EFS+), Europejskim Funduszem Rolnym na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz Europejskim Funduszem Morskim i Rybackim (EFMR):

- a) mechanizmy finansowania uzupełniającego z programów unijnych realizowanych w trybie zarządzania dzielonego oraz programu „Cyfrowa Europa” wykorzystuje się do wspierania działań zapewniających pomost między inteligentnymi specjalizacjami a wsparciem transformacji cyfrowej europejskiej gospodarki i **europejskiego społeczeństwa**;
- b) EFRR przyczynia się do rozwoju i wzmocnienia regionalnych i lokalnych ekosystemów innowacji, [...] transformacji przemysłowej, a **także transformacji cyfrowej społeczeństwa i administracji publicznej, stymulując w ten sposób również wdrażanie deklaracji z Tallina w sprawie administracji elektronicznej**. Obejmuje to wsparcie na rzecz cyfryzacji przemysłu i upowszechniania wyników, jak również wprowadzania nowych technologii i innowacyjnych rozwiązań. [...] Program „Cyfrowa Europa” będzie uzupełniał i wspierał tworzenie transnarodowych sieci i map zdolności cyfrowych, aby zapewnić ich dostępność dla małych i średnich przedsiębiorstw oraz udostępnić interoperacyjne rozwiązania informatyczne we wszystkich regionach UE.

[...]3. Dzięki synergii z instrumentem „Łącząc Europę”:

- a) przyszły program „Cyfrowa Europa” koncentruje się na budowaniu na dużą skalę zdolności cyfrowych i infrastruktury w zakresie obliczeń wielkiej skali, sztucznej inteligencji, cyberbezpieczeństwa i zaawansowanych umiejętności cyfrowych w celu szerokiego upowszechnienia i wdrożenia w całej Europie istniejących lub przetestowanych innowacyjnych rozwiązań cyfrowych o krytycznym znaczeniu w granicach unijnych ram w obszarach interesu publicznego lub obszarach, w których występują niedoskonałości rynku. Program „Cyfrowa Europa” realizowany jest głównie poprzez skoordynowane i strategiczne inwestycje z udziałem państw członkowskich – w szczególności poprzez wspólne zamówienia publiczne – w zdolności cyfrowe, które mają być udostępniane w całej Europie, oraz w ogólnounijne działania, które wspierają interoperacyjność i normalizację w ramach rozwoju jednolitego rynku cyfrowego;
- b) zdolności i infrastrukturę opracowane w ramach programu „Cyfrowa Europa” udostępnia się na potrzeby wprowadzania innowacyjnych nowych technologii i rozwiązań w dziedzinie mobilności i transportu. W ramach instrumentu „Łącząc Europę” wspiera się wprowadzanie i wdrażanie innowacyjnych nowych technologii i rozwiązań w dziedzinie mobilności i transportu;
- c) ustanowiony zostanie mechanizm koordynacji, w szczególności poprzez odpowiednie struktury zarządzania.

[...]4. Dzięki synergiiom z Funduszem InvestEU:

- a) wsparcie za pośrednictwem finansowania rynkowego, w tym realizację celów polityki w ramach niniejszego programu, zapewnić się będzie zgodnie z rozporządzeniem w sprawie Funduszu InvestEU. Takie finansowanie rynkowe może być połączone ze wsparciem w formie dotacji;
- b) dostęp przedsiębiorstw do instrumentów finansowych będzie ułatwiony dzięki wsparciu udzielanemu przez centra innowacji cyfrowych.

[...]5. Dzięki synergiiom z programem Erasmus:

- a) program wspierał będzie rozwój i nabywanie zaawansowanych umiejętności cyfrowych potrzebnych do wdrażania nowatorskich technologii, takich jak sztuczna inteligencja lub obliczenia wielkiej skali, we współpracy z odpowiednimi gałęziami przemysłu;
- b) zaawansowane umiejętności w ramach programu Erasmus stanowiąc będą uzupełnienie interwencji podejmowanych w ramach programu „Cyfrowa Europa” ukierunkowanych na nabywanie umiejętności we wszystkich dziedzinach i na wszystkich poziomach poprzez wymianę doświadczeń.

5a. Dzięki synergiiom z programem „Kreatywna Europa”:

- a) **będący częścią programu „Kreatywna Europa” podprogram MEDIA wspiera inicjatywy, które mogą realnie oddziaływać na sektory w całej Europie, pomagając w przystosowaniu się do transformacji cyfrowej;**
- b) **program „Cyfrowa Europa” między innymi zapewnia twórcom, sektorowi kreatywnemu i sektorowi kultury w Europie dostęp do najnowszych technologii cyfrowych, począwszy od sztucznej inteligencji, a skończywszy na zaawansowanych systemach obliczeniowych.**

6. Zapewnia się synergiiom z innymi unijnymi programami i inicjatywami dotyczącymi kompetencji/umiejętności.